

10.424
3

ქ. ი. ბ. 1107

ქართული
ენათმეცნიერება

F

უსაჭიროესი სახელმძღვანელო კავკასიაში მცხოვრებთათვის

თვით-მასწავლებელი თათრული ენისა

ქართველთათვის

ანუ

სახელმძღვანელო

უმასწავლებლოდ შესასწავლად სწორედ წერისა, კითხვისა
და ლაპარაკისა თათრულ ენაზედ.

== სამოაოჯითილ მსლმან დلك كورجيل ايچون ==

შედგენილი და გამოცემული
დ. ა. კაზაროვის-მიერ.

თბილისი.

სტამბა „პროგრესი“, სასახლის ქუჩა, სათ.-აზნ. სახლ.
1911.

თვით-მასწავლებელი

თათრული ენისა

ქართველთათვის

ანუ

სახელმძღვანელო

მასწავლებლად შესასწავლად სწორედ წერისა, კითხვისა და ლაპარაკისა თათრულ ენაზედ.

سامواوچيتيل مسلمان دلک کورچيلر ايچون

F 10.424
3

შედგენილი და გამოცემული
დ. ა. კაზაროვის-მიერ.

თფილისი.

„პროგრესი“, სასახლის ქუჩა, სათავად-აზნაურო სახლში.

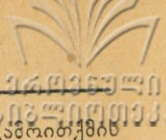

თათრული ანბანი:

სპარსულ-ოსმალურ ენას აქვს ოცდათორმეტი ასო, ამათაგანს ყველა თვითეულ ასოს აქვს ოთხი სხვა და სხვა ნატიფები (ფიგურები), რომლებიც განიყოფებიან აგრეთვე ოთხ შემდეგის რიგებათ: ცალკეთ, სიტყვის დასაწყისათ, სიტყვის შუა და სიტყვის ბოლოში; იმის მიხედვით თუ ასო სად იხმარება, ე. ი. ცალკედ, სიტყვის დასაწყისში, შუაში თუ ბოლოში?

ასოების ნატიფები (ფიგურები):

	სიტყვის ბოლოში	სიტყვის შუა	სიტყვის დასაწყისში	ცალკედ	გამოითქმის როგ. ქართ.
აღიძ	ا	ا	ا	آ	ა
ბეი	ب	ب	ب	ب	ბ
ფეი	پ	پ	پ	پ	ფ
თეი	ت	ت	ت	ت	თ
სეი	ث	ث	ث	ث	ს
ჯიმ	ج	ج	ج	ج	ჯ
ჩიმ	چ	چ	چ	چ	ჩ
ჟმ	ح	ح	ح	ح	ჟ
ხეი	خ	خ	خ	خ	ხ
დალ	د	د	د	د	და

საქართველოს
საქართველოს
როგ. ქართ.

	სიტყვის ბოლოში	სიტყვის შუა	სიტყვის დასაწყისში	ცალკედ	განმარტების როგ. ქართ.
ჟნაღ	ذ	—	—	ذ	ჯ
რე	ر	—	—	ر	რ
ზე	ز	—	—	ز	ზ
ქმ	ث	—	—	ث	ჭ
სინ	س	س	س	س	ს
შინ	ش	ش	ش	ش	შ
საღ	ص	ص	ص	ص	ს
ჟნაღ	ض	ض	ض	ض	ზ
თეი	ط	ط	ط	ط	თ
ზეი	ظ	ظ	ظ	ظ	ზ
აინ	ع	ع	ع	ع	ა
გაინ	غ	غ	غ	غ	გ
ჟეი	ف	ف	ف	ف	ფ
კაჟ	ق	ق	ق	ق	ქ მაგარი ქ რბილი
	ك	ك	ك	ك	
ქეჟ	ك	ك	ك	ك	ქ
გიაჟ	گ	گ	گ	گ	გ

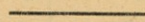
	სიტყვის ბოლოში	სიტყვის შუა	სიტყვის დასაწყისში	ცალკედ	გამოუთქმის როგ. ქართ.	
ნიაჭ	ڭ	ڭ	ڭ	ڭ	როგორც ქართულ. მხანდის- ხან რო- გორც ნ.	
ღამ	ل	ل	ل	ل		ლ
მიმ	م	م	م	م		მ
ნუნ	ن	ن	ن	ن		ნ
ვავ	و	—	و	و		ვ
ჰეი	ه	ه	ه	ه		ჰ
იე	ی	ی	ی	ی	იე	

რამდენიმე სიტყვების მაგალითები, რომლების საშვალეები-
 თაც განირჩევიან სხვა და სხვა ნატიფები ერთი და იგივე
 ასოებისა.

نا	بات	آل	جتب	تبش	بوت
ნა	ბათ	ალ	ჩთაბ	თბეშ	ბუთ
حطات	بتر	تيق	كمت	پشاد	ذر
ჰეთათ	ბითერ	თიგ	კიმს	ფშად	ზერ
رکپ	ثيق	پاد	طسح	سجظا	جس
რეკეფ	სეფეჟ	ფად	თსა	სეჯზ	ჯას

كج	صچك	چاص	مقح	طجل	
გეჯ	სჩექ	ჩას	მეგაჰ	თეჯილ	ჰათ
طلخ	شحن	خط	قد	پدت	رف
თაღხ	შაჰნ	ხათ	გად	ფდად	რაფ
بد	غذب	رج	سر	كوخ	رك
ბიბ	გაზაფ	რეჯ	სერა	გუჯ	რაქ
ظن	عزك	زح	اژ	مزن	ژم
ზან	ააზგ	ზაჰ	ლაე	მიზნ	ჟამ
نفس	لسن	سد	لكش	مشك	شن
ნათაზ	ლესან	სად	ლაქშ	მაშკ	შენ
بقص	تصح	صباح	ججض	پضر	ضخ
ბგაზ	თსაჰ	საბაჰ	ჯჯაზ	ფეზარ	ზახ
قبض	بطل	طب	مجظ	جظق	ظك
გაბზ	ბათან	თაბ	მჯაზ	ჯჰიკ	ზეგ
يلع	كمان	عير	ختاك	يقم	غز
ფილა	ქემან	აირ	ხეთაგ	ფეგამ	ღაზ
لكاف	نصيح	پش	مصق	مقص	قدر
ლევიაფ	ნასიჩ	ფეშ	მსაკ	მაკვად	კადრ

თავდაპირველი დასაწყისი წრევა, ვარჯისობა
დაპარაკისა.

1-ლი ვარჯისობა.

ჩორაქ	პური.	მან	მე.
სულ	რძე.	სიზ	თქვენ.
ქითაბ	წიგნი.		

მანიმ ვარ	მე მაქვს.
სიზნ ვარ	თქვენ გაქვთ.
ვარ სიზნ	გაქვთ თქვენ.
ვარდირ	აქვს.

2-რე ვარჯისობა.

ვარ სიზნ ჩორაქ	თქვენ პური გაქვთ?
მანმ ვარ ჩორაქ	მე მაქვს პური.
ვარ სიზნ სულ	თქვენ რძე გაქვთ?
მანმ ვარ სულ	მე მაქვს რძე.
ვარ სიზნ ქითაბ	გაქვთ თქვენ წიგნი?
მანმ ვარ ქითაბ	მე მაქვს წიგნი.

3-მე ვარჯისობა.

კარდაშ	ძმა.	ინალ	ძროხა.
ბაჯი	და.	ათ	ცხენი.

4-ე ვარჯისობა.

ვარ სიზნ კარდაშიზ	თქვენ ძმა გყავთ?
მანმ კარდაშმ ვარ	მე ძმა მყავს.

ვარ სიზნ ბაჯეიზ
მანმ ბაჯიმ ვარ
ვარ სიზნ ინალიზ

თქვენ გყავთ და?
მე მყავს და.
გყავთ თქვენ ძროხა?

5-ე ვარჯისობა.

ევ აღმა	სახლი. ვაშლი.	ფულ	ფული.
	იოხტურ	არა მაქვს.	
	მანიმ იოხტურ	მე არა მაქვს.	
	სიზნ იოხტურ	თქვენ არა გაქვთ.	

6-ე ვარჯისობა.

სიზნ ევ იოხტურ.	თქვენ სახლი არა გაქვთ?
მანიმ ევიმ იოხტურ	მე არა მაქვს სახლი.
იოხტურ სიზნ აღმა	არა გაქვთ თქვენ ვაშლი?
მანიმ იოხტურ აღმა	მე არა მაქვს ვაშლი.
სიზნ იოხტურ ფულ	თქვენ არა გაქვთ ფული?
მანიმ იოხტურ ფულმ	მე არა მაქვს ფული.
სიზნ იოხტურ კარდაშ	თქვენ არა გყავთ ძმა?
მანიმ კარდაშიმ იოხტურ	მე არა მყავს ძმა.
სიზნ იოხტურ ბაჯიზ	თქვენ არა გყავთ და?
მანიმ ბაჯიმ იოხტურ	მე არა მყავს და.

7-ე ვარჯისობა.

ჩახირ	ღვინო.	ბიჩახ	დანა.
სუ	წყალი.	ჩანგიალ	ჩანგალი.
ჩახირ ევ სუ		ღვინო და წყალი.	
ბიჩახ ევ ჩანგიალ		დანა-ჩანგალი.	

მანიმ ვარ ჩახირ ვე სუ
ისტიაჯალ

მე მაქვს ღვინო და წყალი.
სურვილი.

8-ე ვარჯისობა.

ვარ სიზნ ჩახირ
მანიმ ჩახირუმ იოხტურ
ვარ სიზნ სუ
მანიმ სუუმ იოხტურ
სიზნ ბიჩახ ვარ
მანიმ ბიჩახიმ იოხტურ
სიზ ფულ ისტირსზ
მან ფულ ისტამირამ

გაქვთ თქვენ ღვინო?
მე ღვინო არა მაქვს.
გაქვთ თქვენ წყალი?
მე არა მაქვს წყალი.
გაქვთ თქვენ დანა?
მე დანა არა მაქვს.
თქვენ ფული გინდათ?
მე არ მინდა ფული.

9-ე ვარჯისობა.

თაზა იალ ახალი კარაქი.
დუზ მარილი.
ჩორაქ ფენირინან
აად დუზინან
მან ეირამ
სიზ ეირსიზ

აად ხორცი.
პური ყველით.
ხორცი მარილიანი.
მე ვჭამ.
თქვენ სჭამთ.

10-ე ვარჯისობა.

სიზ ეირსის ჩორაქ
მან ეირამ ჩორაქ
სიზ ეირსის ჩორაქ იალინან
მან ეირამ ჩორაქ იალინან
სიზ ეირსის აად დუზინან
სიზ ეირსის ფენირ
მან ეირამ ფენირ
მან ეირამ აად დუზინან

სჭამთ თქვენ პურს?
მე პურს ვჭამ.
თქვენ პურს სჭამთ კარაქით?
მე ვჭამ პურს კარაქით.
სჭამთ თქვენ ხორცს მარილით?
თქვენ სჭამთ ყველს?
მე ვჭამ ყველს.
მე ვჭამ ხორცს მარილით.

11-ე ვარჯისობა.

ჩაი	ჩაი.	ლიმონ	ლიმონი.
შაქიარ	შაქარი.	ბალ	თაფლი.
ყაიფა	ყავა.	იჩმალ	დალფეა.
სზ	თქვენ.		
ჩორაქ ბალსის		პური უთაფლოთ.	
მან იჩარამ		მე ვსვამ.	
სიზ იჩრსიზ		თქვენ სვავთ.	
ჩაი შაქარსის		ჩაის უშაქროთ.	
სიზ იჩრსიზ ყაიფა		თქვენ სვავთ ყავას?	

12-ე ვარჯისობა.

სიზ იჩრსის ყაიფა სუდინან	თქვენ სვამთ ყავას რძით?
მან იჩარამ ყაიფა სუდვზ	მე ვსვამ ყავას უ რძეოთ.
სიზ იჩრსის ჩაი ლიმონინან	თქვენ სვამთ ჩაის ლიმონით?
მან იჩარამ ჩაი ლიმონსზ	მე ვსვამ ჩაის უ ლიმონოთ.
სიზ იჩრსის ჩახირ სუინან	თქვენ სვამთ ღვინოს წყლით?
მან იჩარამ ჩახირი სუსზ	მე ვსვამ ღვინოს უ წყლოთ.
სიზ ეირსის ჩორაქ ბალინან	სვამთ თქვენ პურს თაფლით.
მან ეირამ ჩორაქ ბალსზ	მე ვვამ პურს უ თაფლოთ.

13-ე ვარჯისობა.

იუმართა	კვერცხი.	ჩოხ	ბევრი.
ბალიხ	თევზი.	ბირაზ	ცოტა.
სუფ	სუფი.	გენა	კიდევ.
ჩოხ სუფ	ბევრი სუფი.	ბირაზ ბალიხ	ცოტა თევზი.
გიათირმალ	მოტანა.	მან გიათირამ	მე მომაქვს.
		სიზ გიათურნ	თქვენ მოიტანეთ.

14-ე ვარჯისობა.

სიზ ეირსის სუფ
 მან ეირამ სუფ ჩოხ
 სიზ ვიათრისის ბაღის
 მან ვიათრირამ ბირაზ ბაღის
 ვიათრისის გენა იუმურთა
 იოხ მან ვიათმირირამ იუ-
 მურთა

სკამთ თქვენ სუფს?
 მე ვკამ ბევრ სუფს.
 თქვენ მოიტანთ თევზს.
 მე მოვიტან ცოტა თევზს.
 მოგაქვთ თქვენ კიდევ კვერცხი?
 არა, მე აღარ მომაქვს კვერცხი.

15-ე ვარჯისობა.

ნა   რა.
 მანა   მე.

სანა   შენ.
 სალათ   სალათა.

სასეგზის
 სიზ ნა იჩირსის
 იოხსა

მწვანილი.
 თქვენ რასა სვამთ?
 ანუ.

16-ე ვარჯისობა.

სიზ მანა ნა ვიათერსის
 მან ვიათრირამ სასეგზი
 ვიათრიერსის ჩოხ სალათ
 მან ვიათრირამ ჩოხ სალათ
 სიზ სასეგზი ვიათრიერსის ეხსა
 სალათ.
 მან ვიათრირამ ბირაზ სალათ
 სიზ ვიათრიერსის მანა სიუ-
 დინან ჩაი
 მან ვიათრირამ სანა ჩაი
 სიულდს

თქვენ რა მოგაქვთ ჩემთვის?
 მე მომაქვს მწვანილი.
 მოგაქვთ თქვენ ბევრი სალათა?
 მე მომაქვს ბევრი სალათა.
 თქვენ მოგაქვთ მწვანილი თუ
 სალათა?
 მე მომაქვს ცოტა სალათა.
 მოგაქვთ თქვენ ჩემთვის ჩაი
 რძით?
 მე მომაქვს თქვენთვის ჩაი უ
 რძეოთ.

17-ე ვარჯისობა.

უზიუმე	ყურძენი.	გილანარ	ალუბალი.
უნ	ფქვილი.	აივა	კომში.
ბუ	ეს.	ჰამა	მაგრამ.
		ლაზიმა	საჭიროებს.

18-ე ვარჯისობა.

სიზ ნა გიათრიერსის მანა	რა მოგაქვთ თქვენ ჩემთვის?
მან გიათრირამ სანა აივა ვე	მე მომაქვს შენთვის კომში და
გილანარ	ალუბალი.
სანა ლაზმდურ აივა	თქვენ გსურთ კომში?
მანა ლაზმდურ ბირაზ აივა	მე მინდა ცოტა კომში და ბევ-
ვე ჩოზ გილანარ	რი ალუბალი.
სიზ გიათრიერსის მანა ჩოზ უნ	თქვენ მოგაქვთ ჩემთვის ბევრი
	ფქვილი?
მან გიათრირამ სიზა ჩოზ უნ	მე მოგიტანთ თქვენ ბევრ
	ფქვილს.

19-ე ვარჯისობა.

აშნა	მეგობარი.	ოლლი	ვაჟი შვილი.
ათა	მამა.	მანიმ	ჩემი.
მანიმ აშნამ	ჩემი მეგობარი.		
მანიმ ათამ	ჩემი მამა.		
მანიმ ოლლუმ	ჩემი ვაჟი შვილი.		

20-ცე ვარჯისობა.

მანიმ აშნამ ეიინ ჩორაქ	ჩემო მეგობარო მიირთვით
	პური!

მანიმ ყარდაშიმ ბუირუნ გენა ჩემო ძმაო, მირთვით კიდევ
 ბალის თევზი!

მანიმ ათამ იჩ გენა ბირაზ ჩემო მამავ, მიირთვით ცოტა
 ჩახირ კიდევ ღვინო!

მანიმ ოღლუმ, გიათირუნ მა- ჩემო შვილო, ცოტა კიდევ
 ნა, გენა ბირაზ სუ მომიტა წყალი!

მანიმ კარდაშიმ გიათირუნ ჩემო ძმაო, კიდევ მომიტა ცო-
 გენა ბირაზ ფენირ ტა ყველი.

ბა	1	ბა
ბა	2	ბა
ბა	3	ბა
ბა	4	ბა
ბა	5	ბა
ბა	6	ბა
ბა	7	ბა
ბა	8	ბა
ბა	9	ბა
ბა	10	ბა
ბა	11	ბა
ბა	12	ბა
ბა	13	ბა
ბა	14	ბა
ბა	15	ბა
ბა	16	ბა
ბა	17	ბა
ბა	18	ბა
ბა	19	ბა
ბა	20	ბა
ბა	21	ბა
ბა	22	ბა
ბა	23	ბა
ბა	24	ბა
ბა	25	ბა
ბა	26	ბა
ბა	27	ბა
ბა	28	ბა
ბა	29	ბა
ბა	30	ბა
ბა	31	ბა
ბა	32	ბა
ბა	33	ბა
ბა	34	ბა
ბა	35	ბა
ბა	36	ბა
ბა	37	ბა
ბა	38	ბა
ბა	39	ბა
ბა	40	ბა
ბა	41	ბა
ბა	42	ბა
ბა	43	ბა
ბა	44	ბა
ბა	45	ბა
ბა	46	ბა
ბა	47	ბა
ბა	48	ბა
ბა	49	ბა
ბა	50	ბა

შეკრებილი უსაჭიროესი სიტყვები თათრულ ლაზარბ- კისთვის.

1. თვლა პირველ რიცხვიდამ ვიდრე მილიონამდე.

ბირ	1	ერთი.
იქი	2	ორი.
უჩ	3	სამი.
დორთ	4	ოთხი.
ბეშ	5	ხუთი.
ალთი	6	ექვსი.
ედლი	7	შვიდი.
საგკიზ	8	რვა.
დოგკუზ	9	ცხრა.
ონ	10	ათი.
ონ ბირ	11	თერთმეტი.
ონ იქი	12	თორმეტი.
ონ უჩ	13	ცამეტი.
ონ დორთ	14	თოთხმეტი.
ონ ბეშ	15	თხუთმეტი.
ონ ალთი	16	თექვსმეტი.
ონ იედლი	17	შვიდმეტი.
ონ საგკიზ	18	თვრამეტი.
ონ დოგკუზ	19	ცხრამეტი.
იგირმი	20	ოცი.
იგირმი ბირ	21	ოცდა ერთი.

იგირმი იქი	22	ოცდა ორი.
იგირმი უჩ	23	ოცდა სამი.
იგირმი დორთ	24	ოცდა ოთხი.
იგირმი ბეშ	25	ოცდა ხუთი.
იგირმი ალთი	26	ოცდა ექვსი.
იგირმი იედლი	27	ოცდა შვიდი.
იგირმი საგკიზ	28	ოცდა რვა.
იგირმი დოგკუზ	29	ოცდა ცხრა.
ოთუზ	30	ოცდა ათი.
ყრზ	40	ორმოცი.
ალოი	50	ორმოცდა ათი.
ალომიშ	60	სამოცი.
იეთმიშ	70	სამოცდა ათი.
საქსან	80	ოთხმოცი.
დოხსან	90	ოთხმოცდა ათი.
იუზ	100	ასი.
იქი იუზ	200	ორასი.
უჩ იუზ	300	სამასი.
მინ	1000	ათასი.
ონ მინ	10000	ათი ათასი.
იუზ მინ	100000	ასი ათასი.
მილიონ	1000000	მილიონი.

2. კლასიური თვლა.

ბირინჯი	1	პირველი.
იქინჯი	2	მეორე.
უჩინჯი	3	მესამე.
დორთინჯი	4	მეოთხე.

ბეშჯი	5	მეზუთე.
ალთინჯი	6	მეექვსე.
იედინჯი	7	მეშვიდე.
საგკიზინჯი	8	მერვე.
დოგკუზინჯი	9	მეცხრე.
ონინჯი	10	მეათე.
იარისი	1/2	ნახევარი.
იარმ	1/2	ნახევარი.
უჩინჯი ფაი	1/3	ერთი მესამედი.
დორთინჯი ფაი	1/4	ერთი მეოთხედი.

3. ნაცვალ სახელი.

პირველი პირი:

მსგავრობითი რიცხვი		მრავლობითი რიცხვი		
სახელ.	მან	მე.	ბიზ	ჩვენ.
ნათეს.	მანიმ	ჩემ.	ბიზიმ	ჩვენი.
მიცემითი	მანა	მე.	ბიზა	ჩვენ.
შემასმ.	მანი	მე.	ბიზი	ჩვენ.
მოკმედ.	მანნან	ჩემი.	ბიზნან	ჩვენით.
თანდებ.	მანდა	ჩემზე.	ბიზდა	ჩვენზე.

მეორე პირი:

მსგავრობითი რიცხვი		მრავლობითი რიცხვი		
სახელობ.	სან	შენ.	სიზ	თქვენ.
ნათესაობ.	სანი	შენი.	სიზი	თქვენი.
მიცემითი	სანა	შენა.	სიზა	თქვენა.
შემასმენ.	სანი	შენ.	სიზი	თქვენ.
მოკმედ.	სანნან	შენით.	სიზნან	თქვენით.
თანდებ.	სანდა	შენზე.	სიზდა	თქვენზე.

მ ე ს ა მ ე ბ ე რ ი :

მსჯელობითი რიცხვი

მრავლობითი რიცხვი

სახელობ.	ო	ის, ისა.	ონლიარ	ისინი, იმათ.
ნათესაობ.	ონუნ	იმას, ისა.	ონლიარუნ	იმათ.
მიცემითი	ონა	იმას, იმან.	ონლიარ	მათ.
შემასმ.	ონი	იმის, იმისი.	ონლიარი	იმათ.
მოკმედ.	ონნან	იმისავან.	ონლიარნან	იმითი.
თანდებ.	ონდა	იმის.	ონლიარდა	იმათთან.

მეოთხე ნაცვალსახელობით ნაჩვენები:

მსჯელობითი რიცხვი

მრავლობითი რიცხვი

სახელობ.	ბუ	ეს, ესა, ეს.	ბულიარ	ესენი.
ნათესაობ.	ბუნუნ	ამას, ამისი.	ბულიარუნ	ამითი.
მიცემითი	ბუნა	ამისი, იმისი.	ბულიარა	ამით.
შემასმენ.	ბუნი	ესენი, ესა.	ბულიარი	ესენი.
მოკმედებ.	ბუნნან	ამითი, ამით.	ბულიარნან	ამითი.
თანდებ.	ბუნდა	ამითი.	ბუნლიარდა	იმათი.

მანიმ	ჩემი, ჩემია, ჩემი.	სანინ	შენი, შენა, შენი.
ბიზმ	ჩვენ, ჩვენს, ჩვენ.	სანუნ	თქვენი, თქვენა, თქვენი.
იოზი	თითონ, შენა, შენ.	ჰამპი	სულ, ყველა.
ჭიმინ	ვისი, ვისია, ვისი.	კიმ	ვინა, რისთვის.

4. დ რ ო ზ ე.

იღ	წელიწადი.	ბაშდან	დაწყებითი.
აი	თვე.	ინჯა	ახლა.
გიუნ	დღე.	თეზ	მალე.
გეჯა	ლამე.	ონდა	იმ დროს.
საათ	საათი.	ჩოხვახატდრ	დიდი ხანია.
დაგია	მინუტი.	თეზ-თეზ	მალ-მალ.
ბუგუნ	დღეს.	სოღრა (სორა)	მემრე.
საბახ	დილა.	ერთა	ადრე.
საარ	გათენებისას.	ავალ	წინად.
ახშამ	ლამე.	გიუნორთა	შუა დღე.
იარმგეჯა	შუალამე.		

5. დღენი კვირისა.

ბაზარ ერთასი	ორშაბათი.	ჯუმა	პარასკევი.
სეშამბა	სამშაბათი.	შამბა	შაბათი.
ჩარშამბა	ოთხშაბათი.	ბაზარ	კვირა.
ფაიშამბა	(ჯუმა ახშამი)	ხუთშაბათი.	

6. თ ვ ე ე ბ ი.

ქიანუნი სანი	იანვარი.	თემუზ	ივლისი.
შაბან	თებერვალი.	აუსტოს	აგვისტო.
მარტ	მარტი.	ეილულ	სექტემბერი.
ნეისან	აპრილი.	თეშრინი ავვალ	ოქტომბერი.
მაის	მაისი.	თეშრინი სანი	ნოემბერი.
აზირან	ივნისი.	ქიანუნი ავვალ	დეკტემბერი.

7. დრო წლისა.

იაზ	გაზაფხული.	ფაიზ	შემოდგომა.
ია	ზაფხული.	ღშ	ზამთარი.

8. ადგილები.

ზურდა	აქ.	პარიერდა	ყველგან.
ორდა	იქ.	აშალა	ქვემოთ.
იუხარდა	ზემოთ.	აპი	ემანდ.
იშუქდა	ნაპირზე.	დალდა	უკან.
ბირერდა	მანდ სადმე.	ბურდან	აქედამ.
გეჩერდა	არსად.	ორდან	იქიდან.
იჩნდა	შიგნით.	იახუნ	ახლო.
უზახ	შორს.		

9. კითხვის ნიშნები.

ნეჯა	როგორ.	ნა იჩუნ	რისთვის.
პარდა	სად.	ქიმი იჩუნ	ვისთვის.
პარდან	საიდან.	ნეჩა დაიფა	რამდენჯერ.
პარია	სად.	ალბათ ქი	უსათუოდ.
ნავახტ	როდის.	პერვახტ	არასოდეს.
ნია	რათა.	ბალქა ოლუერ	შესაძლებია.
ზასდრ	საკმარისია.	პამსი	სულ (ერთად).
აზ	კოტა.	აქსიქ	ნაკლებ.
ჩოხ	ბევრი.	ეელა	ეგრე.
ბეუქ	დიდი.	გენა	კიდევ.
იახში	კარგი.	უჯუს	იაფი.
ფისდრ	ცუდი.	ბაჰა	ძვირი.
უზუნლულ	სიგრძე.	ეჰნლი	სიგანე.
ლაზმდი	საკმარისია.		

10. ფ ე რ ე ბ ი.

აღ	თეთრი.	აირი რანგ	სხვა და სხვა ფერი.
ყარა	შავი.	ჩაღრაან	ვარდის ფერი.
ყრმზი	წითელი.	ბოზ	თაგვის ფერი.
სარი	ყვითელი.	იაშილ	მწვანე.

11. უქმეები ანუ დღესასწაულები.

თაზა ილ	ახალი წელიწადი.	ქილისა	საყდარი.
ბაირამ	აღდგომა.	მალაქია	ანგელოზი.
აღლა	ღმერთი.	დჯანათ	სამოთხე.
მარიამ ანა	ღვთისმშობელი	ჯჰანდამ	ჯოჯოხეთი.

12. ბუნება და მისი მოვლენა.

დუნია	მთელი ქვეყანა	ბლოთ	ღრუბელი.
ყარანლხ	სიბნელე.	იაღშ	წვიმა.
გუი	ცა.	დოლოუ	სეტყვა.
ილდიზლარ	ვარსკვლავები.	ლარ	თოვლი.
გუნ	მზე.	ბუზ	ყინული.
აი	მთვარე.	გურლამად	ცის ქუხილი.
ჰორფახ	მიწა.	შუმშათ	ელვა.
სუ	წყალი.	გურჩახ	ცისარტყელა.
ოდ (ათემშ)	ცეცხლი.	დაღ	მთა.
ჰავა	ჰაერი.	ისტილიდ	სითბო.
დარია	ზღვა.	სოუზ	სიცივე.
გეოლ	ტბა.	ბუზდუზ	ყინვა.
გეოლ	ქაობი.	ფალჩინ	ტალახი.
არხ (ჩაი)	არხი, მდინარე.	ბიურკიუ	სიციხე.
ფელ	ქარი.	ბულახ	წყარო.
ბორან	ნისლი.	იოღ	გზა.

13. სახლი და უსაჭიროესი საგნები ოჯახში.

მე	სახლი.	იუსლან	ტილო.
ჰაიათ	ეზო.	სიმოვარ	სამოვარი.
დვარ	კედელი.	ჩაიდან	ჩაინიკი.
ნარდევან	კიბე.	სთაქან	სტაქანი.
ოთახ	ოთახი.	ლამბაქ	ლამბაქი.
ყაფუ	კარი.	სუდყაბი	სარძვევე.
ზალა	დარბაზი.	ბიუჩახ	დანა.
ოთურაჯალ	სასადილო.	ჩიანგალ	ჩანგალი.
იათაჯალ	ოთახ სპალნა.	სუფრა	სუფრა.
კუხნა	საკუქნავი.	დასმალ	სალფეტკი.
ღჭო	კლიტე.	ეორღან	საბანი.
აჩარ	გასადები.	ბალიშ	ბალიში.
ფანჯარა	ფანჯარა.	ოინა	ნემსი.
ჩაქუჩ	ჩაქუჩი.	სანჯახ	ქინძისთავი.
პოლ	იატაკი.	საფ	ნიტკა; ძაფი.
თახთა	ფიცარი.	იპ	თოკი.
შკაფ	შკაფი.	ყარანდაშ	ყარანდაში.
კალამ	კალამი.	ყაიჩი	მაკრატელი.
მურაყაბ	საწერელი.	ყაზან	ქვაბი.
ყაშის	კოვზი.	მიხ	ლურსმანი.
აღ-აღაი	საცერი	ფამზუხ	ბამბა.
სტოლ	სტოლი.	ოდ	ცეცხლი.
სკამეიკა	სკამი.	ბალთა	ცული.
აინა	სარკე.	ხრხ (არა)	ხერხი.
ხალი	ხალიჩა.	მუმ	სანთელი.
საჰათ	საათი.	ნავთ	ნევთი.
შუშა	შუშა.	ქეობურ	ნახშირი.
ყაიჩი	მაკრატელი.	ოდუნ	შეშა.
საბუნ	საპონი.		

14. ხარისხნი ნათესაობისა.

ათა	მამა.	თორნი (ნავა)	შვილის ვაჟი-
ანა	დედა.	თორნი	შვილის ქალი-
ყარდაშ	ძმა.	ქირვა	ნათლია.
ბაჯი	და.	ქაინმ	სიმამრიშვილი-
დაიმ ოლლი	ბიძაშვილი.	ადამ	კაცი.
დაიმ ყზი	ბიძას ქალი.	არვად	დედაკაცი.
ოლულ	ვაჟიშვილი.	ათა-ანა	მშობლები.
ყზ	ქალი შვილი.	ლონში	მეზობელი.
დაი	ბიძა.	იოლდაშ	ამხანაგი.
ლოუმ	ძმის წული.	დულ	ქვრივი.
გიალინ	პატარძალი.	არ	ქმარი.
ყაინათა	მამამთილი.	არვად	ცოლი.
ყაინანა	დედამთილი.	ყოუმ	ნათესავი.
იეზნა	სიძე.	აშნა	მეგობარი.

15. ნაწილები ადამიანის სხეულისა.

ბაშ	თავი.	ბოღაზ	ყელი.
ტიუქ	თმები.	ჩურაი	მხრები.
იუზ	სახე.	ბელ	ზურგი.
ანნ	შუბლი.	აღლ	ხელი.
გეოზლარ	თვალები.	იუმრუხ	მუშტი.
გაშ	წარბები.	ბარმახლარ	თითები.
ბურუნ	ცხვირი.	ლარინ	მუცელი.
გულავლარ	ყურები.	დოშ	გული.
იანახ	ლოყები.	დიზ	მუხლები.
ჩანა	ნიკაპი.	აიახ	ფეხი.
სახკალ	წვერები.	დარი	ტყავი.
ბიაგარ	ულვაშები.	სიუმულ	ქვალი.
აღზი	პირი.	ბეინ	ტვინი.

დოდახ	ტუჩები.	ურიაქ	გული.
დიშლიარ	კბილები.	ყან	სისხლი.
დილ	ენა.	თარ	ოფლი.
ბოინ	კისერი.	იაშლარ	კრემლი.

16. სულითადი ნიჭიერება, გრძნობა ადამიანისა.

ნაფას	სული.	შადღინ	სინარული.
ახლ	კკუა.	მანშუმ	დაღონება.
ფარასათ	დახსომება.	ყეერუმშახ	სინათლე.
ყოუმლოლ	მეგობრობა.	ეშითმახ	გრძნობა.
დუშმანის	მტრობა.	იილანმახ	ყნოსვა.
ხოშბახტლის	ბედნიერება.	ღატ	გემოვნება.
ბადბახტლის	უბედურება.	იუმ	შესახება.
ყშ	სიყვარული.	ისტამალ	სურვილი.

17. ნაკლულევანება სხეულისა.

ქორ	ბრმა.	ჩოლახ	კოკლი.
ქიარ	ყრუ.	ირანქის	ფერმკრთალი.
ლალ	მუნჯი.	ლალიკ	ბლუ.
კუზიკ	კუზიანი.		

18. ბიწიერება, მანკი.

ბოი, ქიჩხრაყ	დიდგულობა.	ვირატილის	სიმშურნე.
მუზულოხ	ძუნწობა.	იაღან	მატყუარა.
ხაინხ	მშური, ინადი.	ღადირსის	უმართებულო.
თამბალლის	სიზარმაცე.	ინად	ჟინიანი.
იოზბაშ-სევმეკ	თავმოყვარე.	ქიბათ	ცილის წამება.

19. ავადმყოფობა.

უზღჯახ	წითელა.	ქლერქ	ქლექი.
ჩიჩალ	ყვავილი.	ბაშ-ისტილის	სახადი.
იარა	იარა.	აჯღხ	სიმშილი.
ზიუქიამ	სურდო.	სუსზლის	წყურვილი.
აქსურმალ	ხველება.	ოლუმ	სიკვდილი.
თითრათმა	ციება.		

20. ს ა კ ვ ე ბ ი.

ჩორაქ	პური.	იემრუთა	კვერცხი.
უნ	ფქვილი.	ჰაიყანახ	ერბოკვერცხი.
კოუნ-ათი	ცხვრის ხორცი.	სიულ	რძე.
აათ	ხორცი.	ხამირ	კომი.
აათ	ძროხის ხორცი.	ბაზირ	ძეთი.
ბოზბაშ	სუფი.	ქიალამ	კომბოსტო.
იალლი	სუქანი.	პილოვ	კარტოფილი.
სოლან	ხახვი.	კარტოფილ	პილოვ.
ღუზ	მარილი.	ლიუბია	ლობიო.
ისტოთ	წიწკა.		

21. სასმელები.

ჩახრ	ღვინო.	ჩაი	ჩაი.
პივე	პივა.	ყაიფა	ყავა.
ბალ	თაფლი.	სუ	წყალი.
არალ	არაყი.	სირქე	ძმარი.

22. მცენარეულობა და მათი ნაყოფები.

იზიუმ	ყურძენი.	ალმა-ალაჩი.	ვაშლის ხე.
ალმა	ვაშლი.	გილანარ-ალაჩი	ალუბლის ხე.

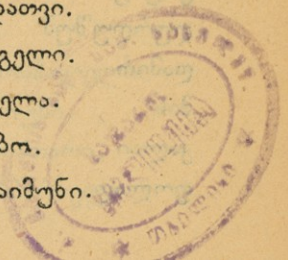

არმულ	მსხალი.	არილ	კერამი.
გილას	ბალი.	დამბლ	კანკური.
გილანარ	ალუბალი.	აივა	კომში.
ანჯირ	ლელვი.	ყარფუზ	საზამთრო.
ნარ	ბროწყელი.	იემიშ	ნესვი.
ლიმონ	ლიმონი.	ხიარ	კიტრი.
ფორტუგალ	აპელსინი.	ქიშმიშ	ქიშმიში.
გოზ	კაკალი.	ყარავათ	მალინა.
ბადამ	ნუში.	არფა	ჭერი.
შამბალოთ	წაბლი.	გიულ	ვარდი.
ბალ	ბალი.	ბანუშა	ია.
მეშა	ტყე.	ჩინარ	კანდარი.
ალაჩ	ხე.	ბულდა	ხორბალი.
თახილ	ყანა.	ამრუტ-ალაჩი	მსხლის ხე.
ტანახი	შტო.		

23. ოთხფეხა საქონელი.

ინალ	ძროხა.	დონღუზ	ლორი.
ოქიუზ	ხარი.	ჩოხვა	გოჭი.
ათ	ცხენი.	ჯვირან	ირემი.
გიაშუმ	კამეჩი.	ფილ	სპილო.
დავა	აქლემი.	ფიშკ	კატა.
ქეჩი	თხა.	ასლან	ლომი.
გორ	ციკანი.	ფალანგ	ვეფხვი.
გუზი	ბატკანი.	აიი	დათვი.
ეშაკ	ვირი.	გურთ	შველი.
ით	ძაღლი.	თულკი	მელა.
გოიუნ	ცხვარი.	დანა	ბბო.
დავშან	კურდღელი.	მეიმუნ	მაიმუნი.

24. ფრინველები

თოუბ	ქათამი.	გოიარჩინ	მტრელი.
ხორუზ	მამალი.	ბაშუშ	არწივი.
ორდაკ	იხვი.	ინდუშკა	ინდოური.
ლაზ	ბატი.	ჯუჟა	წიწილა.
კარლა	ყვავი.	ყრლ	წერო.
ყარალუშ	მერცხალი.	დურნა	სირ-აქლემა.

25. თევზები.

ბალილ	თევზი.	შამაი	შამაია.
უზუნ-ბრუნ	ზუთხი.	ხავიარ	ხიზილალა.
ლაზა	გელაქნური.	ლოქო	ლოქო.

26. ქვემძრომნი და მუმლი.

აჯალა	ჯოჯო, ნიანგი.	აღრაპ	მორიელი.
ყარტანკელე	კუ.	არ	ფუტკარი.
ლურბალა	ბაყაყი.	კიპანაღ	ობობა.
ილან	გველი.	ჯუჯუ	მატლი.
ჩეკიუშკა	კალია.	ყრხაიხ	კიბო.
ბარამა გუხდი	აბრეშუმის კია.	მილჩეკ	ბუზი.
ზიაკ	წურბელა.	ბევა	ჩრჩილი.

27. ლითონები და მადნები.

ღზლ	ოქრო.	ბრილიანტ	ბრლიანტი.
გიუმუშ	ვერცხლი.	ალმას	ალმასი.
ლურლუშუმ	ტყვიო.	ზუმურულ	ზურმუხტი.
დამირ	რკინა.	ლუმ	ქვიშა.
მის	სპილენძი.	ლამრ	თიხა.
კალაი	კალა.	დუზ	მარილი.
ფოლად	ფოლადი.	ტაშ	ქვა.

28. ტანისამოსი.

პალტარ	ტანისამოსი.	იუსლან	პირსახოცი-
პალტო	პალტო.	ქიამარ	ქამარი.
სერთუკ	სერთუკი.	იაილულ	ხელსახოცი-
შალოვარ	შარვალი.	აიახ-ყაბი	წაღები.
ფაფახ	ქული.	ჯორაბ	წინდები.
ქოინახ	პერანგი.	ჯიბ	ჯიბე.

29. სხვა და სხვა ხელოსნობა.

ჰეკიმ	მკურნალი.	დარზი	მკერვალი ქალი-
დარს-ვერან	მასწავლებელი.	ქითაბსათან	წიგნის ვაჭარი.
შაგირდ	შეგირდი.	საათსაზ	მესაათე.
დარზი	მკერვალი.	დულგარ	დურგალი.
ბაშმაგჩი	ხარაზი.	ბანნა	კალატოზი.
დამირჩი	მკედელი.	დალლიაკ	დალაქი.
ჩობან	მწყემსი.	აშპაზ	მზარეული.
ქუჩერ	კუჩერი.	ბალიხჩი	მეთევზე.
ქომურჩი	მენახშირე.	აკიხჩი	მიწის შემმუშა-
დაგირმანჩი	მეწისქვილე.		ვებელი.
ბასმახანა	სტამბა.	ფალტარიუვან	მოსარეცხე.
ფაფახჩი	მექუდე.	ყანდადამი	გლეხი.
ჩორაქჩი	მეპურე.	ოვჩი	მონადირე.
ლასსაბ	ყასაბი.	ლულულჩი	მსახური.
ბალმანჩი	მებალე.	სსუჩი	მეწყლე.

30. მოგვარეობა ხალხისა.

ნემს	ნემეცი.	ოსმანლი	ოსმალელი.
ინგლის	ინგლისელი.	ურუს	რუსი.
ფრანსია	ფრანგი.	მუსულმან	თათარი.
ბერძენ	ბერძენი.	ირანლი	სპარსელი.

არაბ	არაბი.	ჯვუთ	ებრაელი.
ერმანი	სომეხი.	გურჯი	ქართველი.

31. მიწათ სამუშაო.

ღან	მარცვალი.	იორკ	ხენა.
ორახ	ნამგალი.	აკმელ	თესვა.
ორახნა	ცელი.	სულამაღ	მორწყვა.
აქინ	გუთანი.	ბიჩმაღ	მომკა.
ბალთა	ცული.	უჩიუდარ	გალეწვა.
კარანტი	ორთითი.	იშლამაღ	ვმუშაობ.
კაღ	კაღო.	იშ	მუშაობა.

32. სამხედრო საგნები და ხარისხნი.

თუვენქ	თოფი.	მირალაი	პოლკოვნიკი.
სუნიუ (ნიზა)	შტიკი.	ლაიმაღამ	პოდპოლკოვნიკი.
ბარუთ	თოვის წამალი.		
ყოშუნ	ჯარი.	ბინბაში	მაიორი.
ვიულლა	თოვის ტყვია.	იუზბაში	ასისტანტი.
ჩანთა	წამლის მასრები.	ჩაუშ	აფიცერი.
თამურლულ	შინელი.	ეესკერ	ჯარისკაცი.
ბალაბან	დაფი.	პიაღე	პახოდი,
ბორუ	ტრუბა.	თოფჩი	ზარბაზნის
ქიშლა	კაზარმა.		მსროლელი.
ხასტახანა	სავადმყოფო.	ალაი	ჯარის პოლკი.
ყალა	ციხე.	ტაბოხ	ბატალიონი.
ყლიჩ	ხმალი.	პოვუჩ	ჯარის როტა.
თოფ	ზარბაზანი.	ორდუ	ლაშქარი.
ფაშა	ღენერალი.	იორდუჩახ	ლაგირი.

33.

ბეიუქ შაჰარ დიდი ქალაქი.
 ბალაჯა ალაჯ პატარა ხე.
 იალში ხალი კარგი ხალიჩა.
 ფის სტოლ ცუდი მაგიდა.
 ანნი იოლ განიერი გზა.
 იენნი სიგანე.
 დალ იოლ ვიწრო გზა.
 უზუნლოლ სიგრძე.
 უზუნ იოლ გრძელი გზა.
 უჯა ყალა მალალი ციხე.
 იოლუნლოლ სისქე.
 იოლუნ საფ სხელი ძაფი.
 აშალა (ალხაჩ) ბალკონ დაბალი ბალკონი.
 ნუმბარეკ ანა კეთილი დედა.
 იამან ადამ ბოროტი კაცი.
 თამბალ უშალ ზარმაცი ყმარწვილი.
 ზირენკ ყზ მალხაზი ქალი.
 იშ-სევან ქიატტი მშრომელი გლეხი.
 ზჰა აინა (იოზ) ძვირფასი სარკე.
 უჯუზ დონ იაფი ტანისამოსი.
 ზეიუქ კარდაშ უფროსი ძმა.
 ქიჩიკ ბაჯი უნტროსი და.
 გეორჩაკ ქითაბ ლამაზი წიგნი.
 სოუხ სუ ცივი წყალი.
 ისტი ჰამამ ცხელი აბანო.
 ჯეელ არვად ახალგაზდა ქალი.
 შად უშალ მხიარული ყმარწვილი.
 გეორჩაკ ყვ ლამაზი სახლი.
 ზოშ-ბახტ აიალ ბედნიერი ოჯახობა.
 ბვიბახტ უშალ უბედური ყმარწვილი.

შირინ ყარფუხ
 ლაზათლი იემიშ (კოვუნ)
 თურშ ალმა
 აჯი დარმან
 დუზდუხ ხიარ
 იეთიშმიშ შაფტალი
 ჩიურუკ არმუდ
 ვე ყუშ
 ჩოლ ჰაივანი
 ახილლი ით
 სევეგილი აშნა
 ქიასიბ ადამ
 თახა ფაეტონ
 დოვლათი კუპეწ
 სალ ალი
 სოლ ალი

ტკბილი საზამთრუ
 გემოვანი ნესვი.
 მჟავე ვაშლი.
 მწარე წამალი.
 მლაშე კიტრი.
 მწიფე ატამი.
 დამპალი მსხალი.
 შინაური მფრინველი.
 გარეული ცხოველი.
 ერთგული ძაღლი.
 საყვარელი მეგობარი.
 საწყალი კაცი.
 ახალი ფაიტონი.
 მდიდარი ვაჭარი.
 მარჯვენა ხელი.
 მარცხენა ხელი.

34. სახმარებელი სიტყვები თათრულს ენაზე.

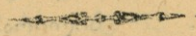
ოხუმახ	წაკითხვა.	ჰაზირმალ	მომზადება.
ოხუიურამ	ვკითხულობ.	ჰაზირ	მოამზადე.
ოხუ	წაკითხე.	გედირამ	მივდივარ.
იაზმახ	წერვა.	გეთ	წადი.
იაზირამ	ვწერ.	გიალირამ	მოვდივარ.
იაზ	დაწერე.	გიალ	მოდდი.
დანიშმალ	ამბობს.	აფარმალ	წალდება.
დანიშირამ	ვამბობ.	აფარირამ	მიმაქვს.
დანიშ	თქვი.	აფარ	წაიღე.
ორგიანმალ	სწავლობს.	ვარიდი	ქონება.
ორგიანირამ	ვწავლობ.	იანდირმალ	მოკიდება.
გიაზმალ	სეირნობა.	იანდირრამ	უკიდებ.
გიაზირამ	ვსეირნობ.	თათმალ	მოძებნა.

ბაშლაძე	დაწყება.	თათრამ	ვეფებ.
ბააშლირამ	ვიწყობ.	თათ	მოძებნე.
ყურთარმაღ	გათავება.	სენმაღ	არჩევა.
ყურთარირამ	ვრჩები.	სენირამ	ვარჩევ.
ყურთარ	მოარჩი.	სენ	არჩივ.
აღმაღ	ყიდვა.	თუთმაღ	დაქერა, დაკავება.
აღირამ	ვყიდულობ.	თუთირამ	ვიჭერ.
აღ	იყიდე.	ყაირმაღ	გაკეთება.
იჩირამ	ესვამ.	ბილმაღ	გაგონება.
იჩ	დალიე.	ბილირამ	მესმის.
იათმაღ	დაძინება.	ოთურმაღ	დაჯდომა.
იათირამ	მძინავს.	ოთურირამ	ვზივარ.
ღურმაღ	ადგომა.	ოთურ	დაჯექ.
ღურირამ	ვდგები.	გეორმაღ	ყურება.
სორუშმაღ	თხოვნა.	გეორირამ	ვუყურებ.
სორუშირამ	ვთხოულობ.	ისტამაღ	სურვილი, ნდობა.
გეოთრმაღ	აღება.	ისტირამ	მინდა.
გეოთრირამ	ვიღებ.	სევემაღ	ვყვარობ.
დოღანმაღ	ცხოვრება.	სევირამ	მიყვარს.
დოღანირამ	ვცხოვრებ.	სარუმაღ	გახარება.
ვერმაღ	გადაცემა.	ეოღამაღ	გაგზავნა.
თიქმაღ	შეკერვა.	სილქალამაღ	გაწმენდა.
თიქირამ	ვკერავ.	თოქმაღ	ჩასხმა.
თიქშიე	შეკერე.	ბილმაღ	ცოდნა.
ორთმაღ	დახურვა.	ბილირამ	ვიცი.
ორთირამ	ვხურავ.	ეშიდირამ	მესმის.
აჩმაღ	გაღება.	კულაღას	გესმის.
აჩირამ	ვაღებ.	ინანმაღ	ნდობა.
ქიასმაღ	გაქრა.	ოინამაღ	თამაშობა.
იანდრ	მოუკიდე.	ოინირამ	ვთამაშობ.
ბიშმაღ	მოხარშვა.	ბიშირირამ	ვხარშავ.
დოღღურამ	ავსება.	გეოზღამაღ	მოცდა.

დოღღურირამ	ვაგსებ.	გიულმად	სიცილი.
დოღღურ	აავსე.	კოიმაღ	გაშვება.
ოუვმაღ	გარეცხა.	ყაჩმაღ	გაქცევა.
ოუვირამ	ვრეცხავ.	იაღღანჩხმაღ	დავიწყება.
გეინირამ	ვიცვავ.	ითირმაღ	დაკარგვა.
გეინ	ჩაიცვი.	ღაიშმაღ	გამოცვლა.
ჩიმირამ	ვბანაობ.	აჯხლახმაღ	გაჯავრება.
ჩიშმაღ	ბანაობა.	ემაღ	ქამა.
ვერმაღ	მიცემა.	ხიაღღეთმაღ	ფფიქრობ.
ვერირამ	გაძღღე.	ჩხართმაღ	წართმევა.
ვერ	მომე.	იაშმაღ	გაჩხრეკა.
ბაშღღამაღ	ჩუქება.	სიღღმაღ	ღაბერტყა.
სათმაღ	გაყიღღვა.	ყოიმაღ	გაშვება.
სათირამ	ვყიღღი.	გიახმაღ	სიარული.
სათ	გაყიღღე.	ბოშღღალთმაღ	ღაცლა.
ჩიშმაღ	ღაბანვა.	ართრმაღ	მომატება.
რაზიამ	ვმაღღღობ.	გეთმაღ	წასვლა.
გეგორმაღ	ნახვა.	გეოთრმაღ	აღება.

მთავლე კრამატიკა.

სახელდომ არსებითი თათრულ ენაში, როგორათაჲ ქართულში არის დასახელებითი და შეკრებილებითი.

რიცხვით ორი: მხოლოებითი და მრავლობითი.

ნათესაობითი თათრულს ენაში გაიგება სიტყვების აღრიცხვით, მხოლოთ გათავებით თათრულის სიტყვებისა ნათესაობით არ განსხვავდება.

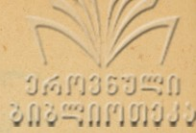
კანკლედობა ორია.

პირველი კანკლედობა ბოლოვდება თანხმობითი ასოთი, მეორე კანკლედობა ბოლოვდება ხმოვნით და ნახევარ ხმოვნით.

პირველ მაგალითი კანკლედობა:

მხოლოებითი რიცხვი

სახელობ.	ყარდაშ	ძმა.	ქითაბ	წიგნი.
ნათესაობ.	ყარდაშინ	ძმის.	ქითაბინ	წიგნის.
მიცემითი	ყარდაში (ა)	ძმას.	ქითაბა (ე)	წიგნს.
შემასმენ.	ყარდაში (ი)	ძმის.	ქითაბი	წიგნის.
მოქმედ.	ყარდაშინან	ძმით.	ქითაბინან	წიგნით.
თანდებ.	ყარდაშლა	ძმაში.	ქითაბლა	წიგნში.

შრავლობითი რიცხვი

სახელ.	ყარდაშლიარ	ძმები.	ქითაბლიარ	წიგნები.
ნათეს.	ყარდაშლიარინ	ძმების.	ქითაბლიარინ	წიგნთ.
მიცემითი	ყარდაშლიარა	ძმებს.	ქითაბლიარა	წიგნებთ.
შემასმ.	ყარდაშლიარი	ძმათა.	ქითაბლიარი	წიგნები.
მოქმედ.	ყარდაშლიარინან	ძმებით.	ქითაბლიარინან	წიგნებით.
თანდებ.	ყარდაშლიარდა	(ე) ძმებში.	ქითაბლიარდა	(ე) წიგნებში.

მეორე მაგალითი კანკლედობისა:

მსლლობითი რიცხვი.

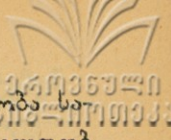
სახელ.	ბაჯი	და.	გეჯა (ე)	ლამე.
ნათეს.	ბაჯინინ	დის.	გეჯანინ	ლამის.
მიცემითი	ბაჯია	დას.	გეჯაა (ე)	ლამეს.
შემასმ.	ბაჯინი	დას.	გეჯანი	ლამე.
მოქმედ.	ბაჯინან	დით.	გეჯანან	ლამით.
თანდებ.	ბაჯიდა	დაში.	გეჯადა	ლამეში.

შრავლობითი რიცხვი

სახელ.	ბაჯილიარ	დები.	გეჯალიარ	ლამეები.
ნათეს.	ბაჯილიარინ	დების.	გეჯალარინ	ლამეების.
მიცემითი	ბაჯილიარა (ე)	დებს.	გეჯალიარე (ე)	ლამეთ.
შემასმ.	ბაჯილიარი	დებს.	გეჯალიარი	ლამეები.
მოქმედ.	ბაჯილიარინან	დებით.	გეჯალიარინან	ლამეებით.
თანდებ.	ბაჯილიარდა	დებში.	გეჯალიარდა (დე)	ლამეებში.

სახელდობ ზედშესრული და აღრიცხული.

სახელდობ ზედშესრულს და აღრიცხულს თათრულს ენას არა აქვს საკუთარი დასასრული, ისინი ხმარობენ არსებობით

და ცალკეობითი კანკლედობას, სისწორით კანკლედობასა და ხელდობ არსებითი ბრუნვასთან კანკლედობისა, სახელდობ არსებითს უსომენ წინ არსებითს და არა კანკლედობისას.

მსჯობობითა რიცხვი

სახელდობითი	იალში ადამ	კარგი კაცი.
ნათესაობითი	იალში ადამან	კარგი კაცისა.
მიცემითი	იალში ადამა	კარგს კაცს.
შემასმენლობ.	იალში ადამი	კარგი კაცისა.
მოქმედებითი	იალში ადამინან	კარგ კაცით.
თანდებობითი	იალში ადამდა	კარგ კაცში.

მრავლობითა რიცხვი

სახელდობითი	იალში ადამლოარ	კარგი ხალხნი.
ნათესაობითი	იალში ადამლოარინ	კარგი ხალხისა.
მიცემითი	იალში ადამლოარა	კარგ ხალხს.
შემასმენლობ.	იალში ადამლოარი	კარგი ხალხისა.
მოქმედებითი	იალში ადამლოარინან	კარგ ხალხით.
თანდებობითი	იალში ადამლოარდა	კარგ ხალხში.

მსჯობობითა რიცხვი

სახელდობითი	ყრმზი ალმა	წითელი ვაშლი.
ნათესაობითი	ყრმზი ალმანინ	წითელი ვაშლის.
მიცემითი	ყრმზი ალმაა	წითელ ვაშლს.
შემასმენლობითი	ყრმზი ალმანი	წითელი ვაშლი.
მოქმედებითი	ყრმზი ალმანინან	წითელი ვაშლით.
თანდებობითი	ყრმზი ალმადა	წითელ ვაშლში.

შრავლახობითა რიცხვი

სახელდობითი	ყრმზი ალმალარ	წითელი ვაშლები.
ნათესაობითი	ყრმზი ალმალარინ	წითელი ვაშლების.
მიცემითი	ყრმზი ალმალარა	წითელ ვაშლებს.
შემასმენლობითი	ყრმზი ალმალარი	წითელი ვაშლები.
მოქმედებითი	ყრმზი ალმალარინან	წითელი ვაშლებით.
თანდებულობითი	ყრმზი ალმალარდა	წითელ ვაშლებში.

მსჯლახობითა რიცხვი

სახელობითი	ბირ შავთალი	ერთი ატამი.
ნათესაობითი	ბირ შავთალინან	ერთი ატამის.
მიცემითი	ბირ შავთალია	ერთ ატამს.
შემასმენლობითი	ბირ შავთალი	ერთი ატამი.
მოქმედებითი	ბირ შავთალინან	ერთი ატამით.
თანდებულობ.	ბირ შავთალიდა	ერთ ატამში.

შრავლახობითა რიცხვი

სახელობითი	იქი შავთალლარ	ორი ატმები.
ნათესაობითი	იქი შავთალლარინ	ორი ატმების.
მიცემითი	იქი შავთალლარა	ორ ატმის.
შემასმენლობითი	იქი შავთალლარინ	ორი ატმები.
მოქმედებითი	იქი შავთალლარინან	ორი ატმებით.
თანდებულობითი	იქი შავთალლარდა	ორ ატმებში.

ხარისხნი შედარებით.

თათრულს ენის ხარისხის შედარებით სამია: დასკვნის, შედარებით და აღმატებით.

საწარმოებლად შედარებით ხარისხი მტკიცეთ უმატებენ
„დალა, ართილ, მაგალითად, ბოუქ—დიდი, დალა ბოუქ—
დიდი“.

შედარებით, მწვენებელი დაკლებით დაისკვნება ზედ და-
მატებით ნაწილისა: ჯაკ სიტყვის ბოლოში, გადაგდებით უკა-
ნასკნელი ასო, მაგალითად, სოუხ—ცივი, სოუხუაქ—ნელთ-
ბილი.

გადაქარბებით ხარისხი იმაგალითება მომატებით—შეს-
წორებით შეთანასწორების ხარისხი; მაგალითად, ჯამის—სი-
დენ—თვით ყოველისფრიდან, მაგალ., ჯამის—სიდენ—ბოუქ
ყველაზე უფროსი.

თათრულს ენაში ორ გვარი სახელია.

პირველხარისხოვნობით და წარმოებით.

პირველხარისხოვნობით თ, რომელიც არ სწარმოებს
სხვა სიტყვაში, როგორც მაგალითად, ყარდაშ—ძმა, აღმა—
ვაშლი, საწარმოებელი თ, რომელიც არ სწარმოებს ზმნაზე
ანუ სახელობითი.

საწარმოებელი სიტყვა, სწარმოებს სახელითი არსებითი,
ემატება ბოლოს სიტყვა ნაწილა; ლუ ანუ ლი, ჯი ანუ ჩი,
რომელიც აჩვენებს და იპყრობს მინიჭებას. განსაკუთრებით
მაგალითად, ინალ—ძროხა, ინალჩი—მეძროხე, ერივან—ერი-
ვან, ერივანლი—ერევნელი, იოლ—გზა, ელჩი—გზის მაჩვენე-
ბელი, სუ—წყალი, სუჯი—მეწყლე, ჩორაქ—პური, ჩორაქჩი
—მეპურე, სიტყვა საწარმოებელი გამოთქმულება, მაგალითად,
ეიმაღ—შეჭმა, ეირიმ—ვჭამთ და სხვ.

ზმნა არსებითი გამოთქმისა:

საზღვრებითი დასკვნა:

მსჯობითი რიცხვი

მრავლობითი რიცხვი

ამ	მე ვარ.	იგ	ჩვენ ვართ.
სან	შენ ხარ.	სიზ	თქვენ ხართ.
ღირ	იგი არის.	ღილარ	იგინი არიან.

1. წარსული დრონი.

იღიმ	ვიყავი.	იღიგ	ვიყავით.
იღუნ	იყო.	იღინიზ	იყავით.
იღი	იყო.	იღილარ	იყვნენ.

2. წარსული დრონი.

იმიშამ	უკვე ვიყავ.	იმიშიდილ	უკვე ვიყავით.
იმიშან	უკვე იყავ.	იმიშიდიზ	უკვე იყვნენ.
იმიშიდი	უკვე იყო.	იმიშიდილარ	უკვე იყვნენ.

მსჯობითი რიცხვი

მრავლობითი რიცხვი.

ისეიღიმ თუ მე ვიქნებოდი. ისეიღიგ თუ ჩვენ ვიქნებოდით.
 ისეიღუნ თუ შენ იქნებოდი. ისეიღუნუზ თუ თქვენ იქნებოდით.
 ისეიღი თუ იგი იქნებოდა. ისეიღილარ თუ იგინი იქნებოდნენ.

განმარტებული დახრა.

ოლურამ	მე ვარ.	ოლადილ	ჩვენ ვართ.
ოლასან	შენ ხარ.	ოლისიზ	თქვენ ხართ.
ოლურ	იგი არის.	ოლდილარ	იგინი არიან.

მომავალი დრონი.

ოლაჯალამ	ვიქნები.	ოლაჯალიქ	ვიქნებით.
ოლაჯახსან	იქნები.	ოლაჯალსიზ	იქნებით.
ოლაჯალ	იქნება.	ოლაჯალილიარ	იქნებიან.

მბრძანებლობითი დასკვნა.

ოლ	იყავ შენ.
ოლსუნ	გაუშვი იგი იყოს.
ოლუნუზ	იქნებით თქვენ.
ოლსუნლარ	გაუშვი იგინიც იყვენ.

თუობითი დახრა.

ოლსამ	თუ ვიქნებოდი.	ოლსალ	თუ ვიქნებოდით.
ოლსან	თუ იქნებოდი.	ოლსენიზ	თუ იქნებოდით.
ოლსა	თუ იქნებოდა.	ოლსალარ	თუ იქნებოდნენ.

ქ ი მ ო ს უ რ ა.

გ ა ნ მ ა რ ტ ე ბ უ ლ ი და ხ ვ რ ა:

ქვემდგომარე დრო

მ ს ო ლ ო ო ბ ა თ ა მ ი ც ხ ვ ა

მან ყაირირამ	მე ვაკეთებ.
სან ყაირირსან	შენ აკეთებ.
ო ყაირირ	იგი აკეთებს.

მწავლობითა რიცხვი

ბიზ ყაირირილ	ჩვენ ვაკეთებთ.
სიზ ყაირირსიზ	თქვენ აკეთებთ.
ონლიარ ყაირდილიარ	იგინი აკეთებენ.

წ ა რ ს უ ლ ი დ რ ო :

მწავლობითა რიცხვი

მან ყაირდიმ	მე ვაკეთებდი.
სან ყაირდინ	შენ აკეთებდი.
ო ყაირდი	იგი აკეთებდა.

მწავლობითა რიცხვი

ბიზ ყაირდილ	ჩვენ ვაკეთებდით.
სიზ ყაირდიზ	თქვენ აკეთებდით.
ონლიარ ყაირდილიარ	იგინი აკეთებდნენ.

წ ა რ ს უ ლ ი დ რ ო :

მწავლობითა რიცხვი

მან ყაირმიშამ	მე უკვე გავაკეთე.
სან ყაირრისან	შენ უკვე გააკეთე.
ო ყაირმიშიდი	იგი უკვე გააკეთა.

მწავლობითა რიცხვი

ბიზ ყაირმიშილ	ჩვენ უკვე გავაკეთეთ.
სიზ ყაირმიშისიზ	თქვენ უკვე გააკეთეთ.
ონლიარ ყაირმიშიდილიარ	მათ უკვე გააკეთეს.

მომავალი დრო:

მსლფობითა რიცხვი

მან ყაირარამ	მე გავაკეთებ.
სან ყაირარსან	შენ გააკეთებ.
ო ყაირარ	იგი გააკეთებს.

მრავლობითა რიცხვი

ბიზ ყაირარახ	ჩვენ გავაკეთებთ.
სიზ ყაირარსიზ	თქვენ გააკეთებთ.
ონლიარ ყაირარლიარ	იგინი კაკეთებენ.

ბრძანებლობითი დახვრა:

ყაირ	გაკეთე.	ყაირმალ	გაკეთება.
ყაირსინ	დეე მან გააკეთოს		

უკუთქმითი ნატიფი (ფორმა).

ქვემდგომარე დრონი

მსლფობითა რიცხვი

მან ყაირმირამ	მე არ ვაკეთებ.
სან ყაირმირსან	შენ არ აკეთებ.
ო ყაირმირ	იგი არ აკეთებს.

მრავლობითა რიცხვი

ბიზ ყაირმირიქ	ჩვენ არ ვაკეთებთ.
სიზ ყაირმირსიზ	თქვენ არ აკეთებთ.
ონლიარ ყაირმირლიარ	იგინი არ აკეთებენ.

წ ა რ ს უ ლ ი დ რ ო ნ ი :

მხალღობითი რიცხვი

მან ყაირმირდიმ	მე არ გავაკეთე.
სან ყაირმადუნ	შენ არ გააკეთე.
ო ყაირმადი	მან არ გააკეთა.

მწაფღობითი რიცხვი

ბიზ ყაირმადის	ჩვენ არ გავაკეთეთ.
სიზ ყაირმადის	თქვენ არ გააკეთეთ.
ონლიარ ყაირმადილიარ	მათ არ გააკეთეს.

მ ო მ ა ვ ა ლ ი დ რ ო ნ ი :

მხალღობითი რიცხვი

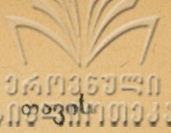
მან ყაირმარამ	მე არ გავაკეთებ.
სან ყაირმარსან	შენ არ გააკეთებ.
ო ყაირმაზ	იგი არ გააკეთებს.

მწაფღობითი რიცხვი

ბიზ ყაირმარახ	ჩვენ არ გავაკეთებთ.
სიზ ყაირმირსიზ	თქვენ არ გააკეთებთ.
ონლიარ ყაირმაზდილიარ	იგინი არ გააკეთებენ.

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ლ ო ბ ი თ ი დ ა ხ ვ რ ა .

ყაირმა   ნუ გააკეთებ.   ყაირმასუნ   ნუ გააკეთებს.

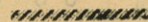

თითქმის ყველა ზმანები თათრულს ენაზე იხრება.
მაგალითებით და სიტყვებით: გაკეთება—ყაირმაღ.

კავშირი და თანდებულება.

უზრე	რა.	ეგერ	ანუ.
ჯგ	ვიღრე.	ჰამმა	გაკრამ.
იჩუნ	ამის; ვის.	ანჯალ	ძლიეს.
სიზ	უ.	ნე	არა.
აირი	სხვა.	ვე	და.
დან (დენ)	იმ; ვის.		

რ ა ნ ს ბ რ ნ ს ლ

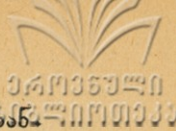

ლ ა კ ა რ ა კ ი

§ 1. შესველა.

ხოშ გეორდუხ	მშვიდობა შენი ნახვა.
საბაინ ხეირ	დილა მშვიდობისა.
ახშამინ ხეირ	სალამო მშვიდობისა.
ხოშ გეორდუხ სევგულ აშნა	მშვიდობა შენი, საყვარელო მეგობარო.
ნეჯადირ სიზნ სალღღს	როგორ მშვიდობითა ხართ?
მანმ იახშიამ შუქურ ალღაჰა	მე კარგათა ვარ, ვმადლობ ღმერთს.
მან ლაჰ იახშიამ	მეძლიერ კარგათა ვარ.
მან იახში დოღიღამ	მე კარგათ არა ვარ.
ნა ოღღი სანა	რა დაგემართათ თქვენ?
მან ეღაღა იახში დოღიღღიმ	მე ისეც კარგად არ ვიყავ.
ჩოხ ინჯეირამ	ფრიად შენანება.
ინღი იახშისიზ	ახლა თქვენ უკეთა ხართ?
შუქურ ალღაჰა, მან იახში ოღღემ	მადლობა ღმერთს, მე კარგა გავხდი.
სიზნ ყარღაშიზ იაღშიღღირ	თქვენი ძმა ხომ კარგათ არის?
ჩოხ ო ნაჩახღღირ	არა, იგი ავათ არის.
ონა ნა ოღღი	რა დაემართა მას?
ო უშუღღუჰ	იგი გაციღღა.
ონუნ თითრათმასი ვარ	მას ციღღა აქვს.
ჰანჭი ჰეკიღღდან მაღიღღა ოღღუ- ნურ ო	რომელი ექიმი სწამლობს მას?

ო შალიჯა ოლნრ ჰეკიმდან
ონა ნა ვახტ სოიუხ-დიადი
დუნან ახშამ
ონუნ უზუნნან ბელოლიდრ

სიზნ ევლიზნ ქეიფ ნეჯადრ

ონლიარ ჰამისი იახშიდილიარ
ათან სიზნ სალამათდრ
ბალი ინდი ო იალშიდირ
მანნან სალამ ვერნ სიზნქი-
ლიარა

ჩოხ შატდხნან
ხოშ გალნ (სალამათ გალნ)

იგი იკურნება ექიმდან
იგი როდის გაცივდა?
გუშინ ლამეს.
იმას სახეზე ეტყობა რომ ავად
არის.

თქვენი სახლობა როგორ არი-
ან?

ისინი ყველანი კარგათ არიან.
მამაშენი კარგათ არის?
დიახ, ახლა კარგათ არის.
მოიკითხეთ ჩემ მაგაერ თქვენი
სახლობა.

დიდის სიამოვნებით.
მშვიდობით იყავით.

§ 2. ლაპარაკი.

ო გედტი
(და) ლა იოხ და
გედახ ვეა
მან ისტამირამ
გედაჯალამ
მან გიალარამ
ნეჩა საათდირ
ბიზ ისტირლიხ
საათ იქიდრ
ნა ყაირირსან
ნა ყაირირსის
მან იუმურირამ
ო უზუნნი იუმამშ
სალამათ გალნ

ის წავიდა.
არა.
წავიდეთ შინ.
მე არ მინდა.
წავალ.
მე მოვალ.
რომელი საათია?
ჩვენ გვინდოდა.
ორი საათია.
რას აკეთებ?
რას აკეთებთ?
პირს ვიბან.
ეს პირუბანელია.
მშვიდობით იყავით.

§ 3.

მან იათირამ
 მან ირაგათ იათირამ
 ო გეიდიფდურ
 ოლიარ გიალდილიარ ბიზა
ბიზ ათინან იდქ
 ონლიარ აიახლი-იდილიარ
 ო ისტიერ გიალმახ
 მან იაზირამ
 ანა იაზრ ნამა
 სიზ იაზირსის ონნან იახში
 სიზ ბიჩმირსის გელზად
 სიზ ოხუმიურსის
 მან ჰეჩქიმი გეორმამიშამ
 მან ყაილამ (ყაბულამ)
 მანიმ ბაჯიმ ორგიანმადი
 დარსნი
 ო იაზირ ლაპ გეტარ
 ო ლაპ დაშრდი
 მანიმ ოღლუმ ორგანიარ იახში
 ორლიანაჩხდირ
 ო იაზირ ჩოხ სეირ
 სიზ იალში ბილირსის ურუს
 დილი
 ო ორლიანდი დარსნი

მე მძინავს.
 მე მოსვენებით მძინავს.
 ის დაბრუნდა.
 ისინი მოვიდნენ ჩვენთან.
ჩვენ ვიყავით ცხენებით.
 ისინი ფეხით იყვნენ.
 იმას უნდოდა მოსვლა.
 მე ვწერ.
 დედა სწერს წიგნს.
 თქვენ იმაზე კარგათ სწერთ.
 თქვენ არაფერი იცით.
 თქვენ არ კითხულობთ.
 მე არვინ მინახავს.
 მე თანახმა ვარ.
 ჩემ დამ არ ისწავლა გაკვეთილი.
 იგი სწერს სულ ცუდათ.
 ის სულ გამოცვლილა.
 ჩემი ვაჟი სწავლობს კარგათ.
 უნდა ისწავლო!
 ის სწერს ძრიელ ჩქარა.
 თქვენ კარგათ იცით რუსული
 ლაპარაკი?
 იმან ისწავლა გაკვეთილი.

§ 4.

მან ოთურიარამ
 ონლარ ოხუიულლიარ

მე ვზივარ.
 ისინი კითხულობენ.

სან ოთურიისან
 ბიზ გიალდის
 სიზ ისტირსის
 სიზ სოვიურსის
 ონლიარ ჩალშილლიარ
 ონლიარ ისტამირლიარ
 სან გეთტინ
 ჰიარაი ჩალშმალ
 სიზ ჩალიშირსის
 ბიზ სოვიურქ

შენ ზიხარ.
 ჩვენ მოვედით.
 თქვენ გინდათ.
 თქვენ გიყვართ.
 იგინი ცდილობენ.
 მათ არ უნდათ.
 შენ წახვედი.
 უნდა ეცადო.
 თქვენ ეცადეთ.
 ჩვენ გვიყვარს.

§ 5.

მან ბასოლდუმ
 მან ბასოლმადუმ
 მან ნა ბახტლიამ
 სანა ბუ ხოშ გიალირ
 ო აჯკლიარ
 ჰიარაი საგით ოლსუნ
 სან ალლა
 ალლა ვერსუნ
 ალლა ელამასუნ
 ნეჯა სიზ ისტარსის
 სიზნ ქეფსდირ
 შუქურ ალლაჰა
 ანდ ვერიარამ სიზა ალლაჰინან
 ყოი სანა ალლაჰ ქომავ ოლ-
 სუნ

მე კმაყოფილივარ.
 მე კმაყოფილი არა ვარ.
 მე რა ბედნიერი ვარ.
 შენ ეს მოგწონს.
 ის გაჯავრებულია.
 მოთმინება უნდა გქონდეს.
 ღვთის გულისთვის.
 ღმერთმა მოგცეს.
 ღმერთმა ნუ ქნას.
 როგორც გნებავდეთ.
 თქვენი ნებაა.
 მადლობა ღმერთს.
 ღმერთს გეფიცები.
 შენ ღმერთმა გიშველოს.

ბაღლეინ მანი
 ბუ დოდრუდირ
 ბუ დოდრუ დეგუელ

უკაცრაოდ.
 მართალია.
 ეგ სწორე არ არის.

ბუ იალანდირ
სიზ ბუნა ინანდრმალ ბილარ-
სიზ

ბუ ელა დოგულ
დოდრუდირ ბუ
სიზი დოდრუდირ
იანდლიიშ დოგულსიზ
სიზ დოდრისის
მან იალან დემირამ
მანიმ იჩუნ ჩათნდირ ინანმალ
ბუნა

ანდ იჩირამ სიზა
მან ბუ იშა ინანმარამ
სიზ ისტიირსიზ მანი აღდათ-
მალა

ბუ ოლმას
სიზი აღდათტლიარ
ნა დიერსის
ნა ლაზიმ დირ სიზა
ნა ისტირსიზ დემალა
ნა ისტიერსის
ელა ყაჩმეინ
დინჯალინ
საბრ ელიინ
იავაშ გედინ
მან გედარამ სიზინან
გედინ ელა
გედინ ლაბალა
ჰაიდინ თეზ
იერ ვერინ
დანიშნუჯა
სიზ კიმიინან დანიშირსის

ეგ ტყუილია.
თქვენ ეგ უნდა გჯეროდეთ.

ეგ ვგრე არ არის.
მართალია ესა?
თქვენი მართალია.
არა სცდებით თქვენ?
თქვენ მართალი ხართ.
მე ტყუილს არ ვამბობ.
მე ძნელად დაუჯერებ მაგას.

გეფიცებით თქვენ.
მე იმას ვერ ვენდობი.
თქვენ გინდათ მე მომატყუოთ?

ეგ არ შეიძლება.
თქვენთვის მოუტყუებიათ.
რას ამბობთ?
რა გნებავთ თქვენ?
რა გნებავთ თქვათ?
თქვენ რა გნებავთ?
ეგრე ნუ მირბიხართ!
დაისვენეთ.
დაიცადეთ.
ნელა წადით!
მე მოვალ თქვენთან.
წადით იქ!
წინ წადით!
ჩქარა დაბრუნდი!
ადგილი მომე!
მალლა თქვით!
ვისთან ლაპარაკობთ?

მანა სიზ დიერსის
 ნია სიზ დეიმადის თეზდან
 მან ისტამირამ ეშიტმალ
 ბუ ნა ხაბარდირ
 ნა ქეფ-ალ
 ქეფიმ ხარაბდირ
 მან აჯლლანმიშამ
 განნიერსის სიზ მანი
 გულალასირსის სიზ მანი
 სიზ ლულაგასნ მანი
 სიზ ნეჯა ბილმიერსის ნა დეი-
 ილარ შაპარდა
 მან ჰეჩ ზად ეშითმამიშამ

მე ველაპარაკებით?
 რატომ აღრე არა თქვით?
 მე არ მინდა გავიგო.
 ეს რა ამბავია?
 რა ბედნიერება?
 მოწყენითა ვარ.
 მე გაჯავრებული ვარ.
 გეყურებათ თქვენ?
 გესმით ჩემი ნათქვამი?
 თქვენ გამოგეთ მე!
 როგორ არ გესმის რას ამბობ-
 ბენ ქალაქში?
 მე არაფერი არ გავიგე.

§ 6.

მან ეშიდირამ სას
 მან ჰეჩზად ეშიდმირამ
 სან ჩოხ იახში ეშიდირსან
 ეშიდირსის სიზ მანი
 შა იეშითდიმ
 დანიშირსის სიზ მუსულმანჯა
 იოხ მან დანიშირამ
 ნა იშდადურ ონუნ ათასი
 ო კუპეცდირ
 ინან დოდორუ მან დეირამ
 დოდორუ ადამ სევირ დოდორუ-
 ლულ

მე მესმის ხმაურობა.
 მე არაფერი მესმის.
 შენ ძლიერ კარგათ გესმის.
 მიხვდით თქვენ ჩემ ნათქვამს?
 დიახ, მიხვდლი.
 თათრულს ლაპარაკობთ?
 არა, მე არ ვლაპარაკობ.
 რა საქმისაა მისი მამა?
 იგი ვაჭარია.
 დამიჯერე, მართალს გეუბნები.
 ქეშმარიტ კაცს უყვარს მარ-
 თალი.

§ 7.

სანა ხოშგიალირ მანან ოლ-
მას

მანა ბურდა ჩოხ ხოშდრ
ო ქიმდრ

ო მანიმ ყარდაშიმდირ

შან ონა ჩოხ სათირ ედირამ
ოლან დანიშმალ სიზნან

თავახკა ელირამ მანი აფარხ
სიზინან

ბუ ნამანი ვერნ ანამა

შენ გესიამოვნება ყოფნა ჩემ-
თან?

მე აქ ძრიელ მესიამოვნება.
ის ვინ არის?

ის ჩემი ძმაა.

მე იმას ძლიერ ვხატრობ.

შეიძლება ვილაპარაკო შენთან?

გთხოვთ მეც წამიყვანოთ
თქვენთან.

ეს წიგნი გადაეცით დედაჩემს!

§ 8.

ნეჩა საათდირ

თეხ ოლარ ონ საათ

მან ბუ საათ გედარამ იათმალა

ო ბეიუქდირ მანნან

სან ჯეელსან მანნან

ნა სიზ ბუიურურსის

ო ისტირ ქი მან ონი ეთიუ-
რუმ

მან ოლდუმ ბუგიუნ საარ
სიზდა

ო ვილარ ბუგიუნ ახშამ

მან დუნან-ილმ ყარდაშნ ია-
ნინდა

რომელი საათია?

მალე იქნება ათი საათი.

მე ამ საათს წავალ დასაძინებ-
ლად.

ის დიდია ჩემზე.

შენ ახალგაზრდა ხარ ჩემზე.

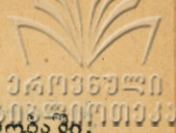
რა გნებავთ თქვენ?

ამას უნდა რომ მე გავაცილო.

მე ვიყავ დღეს ღილას თქვენსა.

ის მოვა დღეს საღამოზე.

მე გუშინ ვიყავ ჩემ ძმასთან.

შან გიარაი ჯავაბ ვერსან
 ო ვერდი ასთავკა
 ბუგიუნ გეოზალ ახშამდირ
 რაზიამ სიზდან ჩობ

შენა ხარ პასუხის მგებლობაში:
 იმან ოსტავკა მისცა.
 დღეს მშვენიერი საღამოა.
 მადლობელი ვარ შენი ძრიელ.

§ 9.

ვარ სიზნ ბაჯეის
 ვარ ონუნ ყარღაშ
 ონუნ ათასი საღდირ გენა
 იოხ, ო იოლოფდირ
 ვარნდი სანინ ფულ
 ჰა, მანიმ ვარიდი კაბახჯა
 ონუნ ჰეჩნად იოხტურ
 ათასი სევმირ აჯხლანარ
 ანასი ჰამაშა აჯხლანარ

თქვენ და გყავთ?
 იმას ძმა ჰყავს?
 იმის მამა ცოცხალია ჯერ?
 არა, იგი გარდაიცვალა.
 თქვენ ფული გქონდათ?
 დიახ, მე მქონდა წინად.
 იმას არაფერი აქვს.
 მამას არ უყვარს გაჯავრება.
 დედა მხოლოდ ჯავრობს.

§ 10.

ა მ ი ნ დ ი.

ნეჯა ჰავა დირ
 ბუგიუნ გეოზალ ჰავადირ
 ჰამა საბახ ოლარ ფის ჰავა

რა ნაირი დარია?
 დღეს მშვენიერი ამინდია.
 მაგრამ ხვალ კი ცუდი ამინდი
 იქნება.

იაი ღურუიდი
 ფასი ბულუთუშიდი
 გიუნ ანჯალ გეორუქტი

ზაფხულს ძრიელ გვალვა იყო.
 შემოდგომა ბურუსიანი იყო.
 მზემ ძლივს-ძლიობით გამოა-
 ნათა.

ბუგიუნ ჩობ ღარ გიალარ

დღეს ბევრი თოვლი მოვა.

ქიანთლარდა დოლოუ ვარიდი
 სოუხ იოლ ასრირ
 ისტი ჰავა
 ნა ჩოხ სოიუხ, ნა ჩოხ ისტი-
 დირ
 იშხლარ, ყარანლხლანრ
 ჰავა დალიშრდი
 ბუგიუნ იოლ ასრირ
 იოლ იავაშ ასირ
 აღაჯლიარ იალპახლარნრ
 იაი გიალირ
 ბულუთტუხ ჰავა
 თეზ იალშ გიალარ
 ძალშ იავარ
 სოუხდირ, ვე გარ გიალირ
 ბულუტტარ აზ-აზ დაღორ

ჩოხ ისტიდირ
 დოლოუ გიალარ
 ბეიუქ იოლ
 შუმშატ ოინირ
 ეშილდა ფალჩხდირ
 ბიჩინ ბუჩხდკ
 გიუნლიარ ლსსალირ
 სოუხდირ
 ონა ჩოხ სოიუხდირ
 მან დონდუმ
 იავუხლან ათეშა (ოთა)
 ათეშა (ოთა) იაღაჯ ართრნ
 გზიშნ (გზშ)
 ბურდა ტუსთი დურირ
 ჩაილარ დონუფ ბუზნან

სოფელში სეტყვა იყო.
 ცივი ქარი უბერავს.
 თბილი ამინდია.
 არც ძლიერ ცივა, არც ძლიერ
 ცხელა.
 თენდება და ღამდება.
 ამინდი გამოიცვალა.
 დღეს ქარი უბერავს.
 ქარი დავარდა.
 ხეები ყვავდება.
 გაზაფხული მოდის.
 მოღრუბლოლი ამინდია.
 წვიმა მოვა მალე.
 წვიმამ დაუშო.
 ცივა და თოვლიც მოდის.
 ღრუბელი გადადის ცოტ-
 ცოტა.
 ძრიელ ცხელა.
 სეტყვა მოდის.
 ძრიელ დაბურვილია.
 ელვა-ქუხილია.
 კარზე ტალახია.
 მკა გათავებულია.
 დღეს აკლდება.
 ცივა.
 იმას ძრიელ სცივა.
 მე გავიყინე.
 მოუახლოვდით ცეცხლს.
 მოუმატე ცეცხლს შეშა.
 გათბით.
 აქ ახლოს დგას.
 მდინარე სულ გაიყინა.

ბუ ღში ჩობ ჭუნლოუხდირ
 ჰარ გილაარ
 ჰარ არიირ
 ჩაიღარდა ბუზ თარფანდი
 ღშ თეზ ჩხარ
 იაზდა გიუნ თეზ ჩხარ

ჰამმა გეჯა ბათარ
 იაიდა გიუნლარ უზუნდირ

ჰამმა გშდა გსსალანარ
 იაიდა ჩობ ბურკულარ
 იაზ ხოშ ვახტდირ
 ყარანჩხლანდი
 ჰეჩხად გიორუქმირ

ამ ზამთარს ძლიერ ჰყინავს.
 თოვლი მოვა.
 თოვლი დნება.
 წყალზე ყინული მოლობვა.
 ზამთარი მალე გავა.
 გაზაფხულზე მზე ადრე გამო-
 დის.

მხოლოდ გვიან ჩადის.
 ზაფხულობით დღენი გრძე-
 ლია.
 ზამთრობით მოკლეა.
 ზაფხულობით ძრიელ ცხელია.
 გაზაფხული სასიამოვნო დროა.
 დაბნელდა.
 არაფერი არა სჩანს.

§ 11.

ს ა ს მ ე ლ - ს ა ჰ მ ე ლ ზ ე .

ოლარ თავაზა ედიმ სიზა
 ყაიჭა

მან იჩმირამ ჩაი
 ყაიჭა ჩობ სიოვეურამ
 გაზრლა სტოლი
 სტოლ აჩტურ
 ენშტურუნ სტოლი
 მან აჯამ

სიზ გეორუნარ
 ონლიარ ნავარლარნ ეიფლარ

შეიძლება მოგართოთ თქვენ
 ყავა?

მე არა ვსვავ ჩაის.
 ყავა ძრიელ მიყვარს.
 გაშალეთ მაგიდა.
 მაგიდა გაშალე.
 აალაგეთ მაგიდა.
 მე მშვიერი ვარ.
 თქვენ ვკონებ გისაუზმიათ.
 მათ უსადილნიათ.

ნა სიზ ეიფსის
 მან ედიმ ჩორაქ იაღნან
 ჩახირ იჩირსის
 ხორაგ ვერილდი
 ოთურნ სტოლა
 მან ჩოხ აჯამ
 თოქიუნ ჩახირ
 გენა სიზ ბირზატ ისტირსის
 იოხ ბასტრ
 ქიასნ მანა ფარჩა ჩორაქ
 ვერ მანა ბიშმიშ აათ

ჩოხ ირაზიამ სიზნდან

მან სიზა ვიათირიამ ქიაბაბ
 იაღში ელარსის
 მან არაყ იჩმირამ
 სან ჩახრ ჩოხ იჩირსან
 ო აზ იჩირ
 ოლარ აზ იჩილლარ
 ოთურუნ ტავახკუ ელიერამ
 ხორაგ ჰაზირდი

იოხ ჩოხ ირაზიამ

მან იჩმირამ

ჩოხ ირაზიამ

მან აზ იჩირამ

ეინიზ ფენდირ

მან გეოთირიამ ჩოხ ირაზიამ

ვერინ მანა ჩორაქი
 ყურთულუნ სიზნ იში

რა ქამეთ?

მე ვქამე პური კარაქით-
 ღვინოს სვამთ?
 საქმელი მიცემულია.
 დაჯექით სტოლზე.
 მე ძლიერ მშვიან.
 დაასხით ღვინო.
 გნებავთ თქვენ კიდევ რამე?
 არა, მეყოფა.
 მომიჭერით ნაქერი პური.
 მომეცით მე მოხარშული ხორ-
 ცი.

ძრიელ მადლობელი ვარ თქვენ-
 ნი.

მე მოგიტან ქაბაბს.
 კარგათ გააკეთე.
 მე არაყს არა ვსვამ.
 შენ ღვინოს ბევრსა სვავ.
 ის ცოტასა სვავს.
 ისინი ცოტას სვავენ.
 გთხოვთ დაბძანდეთ, საქმელი
 მხათ არის.

არა, მადლობელი ვარ.

მე არა ვსვამ.

დიდათ გმადლობთ.

მე ცოტასა ვსვამ.

ქამეთ ყველი.

მე ავიღე ძრიელ მადლობელი
 ვარ.

მომეცით მე პური.

გაათავეთ თქვენი საქმე

ქართული
ლიბრერი

სიზ ვერმადის ჩორაქ
ო ყურთარმადი იოზ იში

თქვენ არ მომეცით პური
იმან არ გაათავა თავის მუშა-
ობა.

მან ისტირამ არალი
მან გედარამ ევა, ბიზმ ევი-
მიზ ჩოხ უზახდირ

მე მინდა არაყი.
მე წავალ შინ, ჩვენი სახლი
ძრიელ შორს არის.

§ 12.

ს ე ი რ ნ ო ბ ა .

ნა გეოზალ გიუნდრ
ბუ გიუნ გიაზმალა გეთმახ
გიარექტურ

რა მშვენიერი დღეა?
დღეს ღირს წასვლა საქეიფოთ.

ბიზ გედახ უზახ გიაზმალა

ჩვენ წავიდეთ შორს სასეირ-
ნოთ.

ისტეირსის მანინან გედახ
ჩოხ შადტიგინან
გეოთრუნ სიზნ შლაპკა ვე
ტროსტნი

გსურს ჩემთან მოსვლა?
დიდის კმაყოფილებით.
აიღე შენი შლიაბა და ჯოხი.

ჰარდა ბიზ გედახ
ბიზ გეთმახ იაი ბაღნა

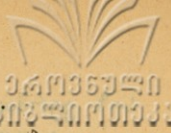
სად წავიდეთ ჩვენ?
ხომ არ მოხვალთ ჩვენთან სა-
ზაფხულო ბაღში?

იოხ, გედახ შაარდან ეშილა

არა, კარგი იქნება წავიდეთ
ქალაქ გარეთ.

ელადა ბუ დიუზინან გედახ
გეთმიუნ ელა თეზ
მან სიზა ეთირა ბილმირამ
მან ჩოხ იორულდუმ

ესე წავიდეთ ამ ვაკეზე.
ნუ მიხვალთ ეგრე მალე.
მე ვერ გეწევით თქვენ.
მე ძრიელ დავიღალე.

მან ისტორიამ დინჯალომალ მე მინდა დავისვენო.
 მანდა სიზინან ოთურარამ მეც თქვენთან დავჯდები.

§ 13.

ტ ა ნ ს ა ც მ ე ლ ე ბ ი .

ნერდა სიზ ალერსის ნართალ- თქვენ სად ყიდულობთ ტანი-
 ლარ სამოსს?

მან თიქტირირამ ბიზიმ ტანი- მე ვაკერინებ ჩვენ ნაცნობს.
 შა

ნა ვერდიზ სიზ პალტონა რა მიეცით თქვენ პალტოში?
 მან ვერდმ ყრხ მანათ მე მივეცი ორმოცი მანეთი.
 ჰამა იაი პალტონამან ვერდიმ ზაფხულის პალტოში მე მივე-
 იგირმი ბეშ მანათ ცი ოცდა ხუთი მანეთი.
 ალუნ მანა ბირ ჯუთ ჩულქი მიკიდეთ მე ერთი წყვილი
 ჩულქი.

ნა ერდადირ მანიმ აჯაყლარმ სად არის ჩემი თათმანი?
 ვერნ მანა მანიმ ბორქიმი ჩემი ქუდი მომეცით.
 ვიათრდი პრაჩკა ქეონაიმი მოიტანა მოსარეცხემ პერანგი?
 (პარტარ-იუვან)

ვერნ მანმ ტუფლუმ მომეცი ჩემი ტუფლები.
 მან ითირდომ მანიმ ქიამარმ მე დავკარგე ჩემი ქამარი.
 ნა ვერდნ ბაშმაგლარა რა მიეცით ფეხსაცმელებში?
 ბაღლიინ ფეშტამალი შემოიკარით ფეშტამალი.
 სიზნ სერთუკის დარდირ თქვენი სერთუკი ვიწროა.
 შალვარ ენნიდირ შარვალი გრძელია.
 აიახ-კაბი სხირ ფეხსაცმელები მიჭერენ.
 ჰეინ პალტონი ჩაიცვით პალტო.

§ 14.

ხ ე ლ ო ს ნ ო ბ ა .

ბიზმ ჩორაქიმს იალში იაპრ ჩვენი მებურე კარგათ აცხოვს ჩორაქი პურს.

ყასაბ ბუგიუნ ფის აათ სა- ყასაბი დღეს ცუდ ხორცს ჰყი- თირ დის.

ალოუნ დუქანჩიდან ბირ პაჩკა მედუქნესაგან იყიდე ერთი პაჩ- პაპიროს კა პაპიროსი.

აფარნ აიახ-ქაბილარი საპოფ- წაულე წალები მეწადეს. ნიკა

ნა იერდა ოთურიირ სიზნ ბალ- სად ცხოვრობს თქვენი მებაღე? მანჩი

პასმახანა იანინდა სტამბასთან ახლო.

საათსაზ ხარაბ ელადი მანიმ მესაათემ გააფუჭა ჩემი საათი. საათმ

ისტირსის გედახ მანინან ქი- ვნებავთ, წავიდეთ მეწიგნესთან?

ვერნ ჯილიტზია ქითაბი მიეცი წიგნი უდაში, მეყდეს. ჯილითმაღა

§ 15.

ც ხ ო ვ ე ლ ე ბ ზ ე .

მან ბუგიუნ ალდმ ბირ ათ მე დღეს ვიყიდე ერთი ცხენი.

მან იჩირამ ინალნ სუდი მე ვსვამ ძროხის რძეს.

მან სევეურამ კოიუნ აათი მე მიყვარს ცხვრის ხორცი.

ო ჩოხ ღაზათთიდირ ის ძლიერ გემრიელია.

დიშლამაზ სიზნ ით ხომ არ უკბენს თქვენი ძაღ- ლი?

იოხ, ო ჩოხ ახლოდირდირ არა, ეგ ძრიელ მშვიდობა
 კოშუნ არაბია ოკუზლარი შააბით ურემში ხარები.
 ნა იერდადირ სიზნ გუზილარი სად არიან თქვენი ბატკნები?
 ბირ გუზუნი ოლდურდილარ ერთი ბატკანი დავკალით.
 ო ბირლარი ოტთულლარ მეორე სძრვს მინდორზე.

დუზდა

დუნან ბიზმ ფიშიკ იტთი გუშინ ჩვენი კატა დაიკარგა.
 მანმ ვარ ინალ მე მყავს ძროხა.
 ვარ სიზნ ათ გყავთ თქვენ ცხენი?
 მანმ ვარ ათ მე მყავს ცხენი.

§ 16.

სანოვაგე - საჭმელი.

ვარ სიზნ ინდუშკა თქვენ გყავთ ინდოური?
 ჰა ბიზმ ვარ ჩოხ ლაზლარ ვე დიახ, ჩვენ გყავს ბევრი ბა-
 ინდუშკა ტები და ინდოურები.
 ბიზმ თოუხლარ იუმურთულ- ჩვენი ქათმები ყოველ დღე
 ლარ ჰარგიუნ კვერცხსა სდებენ.
 ბუ ნა ყუშდირ ეს რა ფრინველია?
 მან თუთდუმ ლოიარჩინ მე დავიჭირე მტრედი.
 ყოიუნ ონა იოხ ხოშნა. გაუშვი ეგ თავისუფლად.

§ 17.

ფ ო ს ტ ა ზ ე.

ნავახტ გედირ ფოჩტ როდის მიდის ფოსტა?
 ავთადა ბირდათა ჯუმა ანშამი კვირაში ერთხელ ხუთშაბათო-
 ბით.

ჰანჭი გიუნლარ გილარ
 უზახდირ ბურდან ფოჩტ
 იოხ, უზახ დეგულ
 აფარნ ბუ ნამანი ფოშტა
 ფოშტ გედიფდირ
 ინდი გეჯდირ
 გედახ ბუ საათ ფოშტა

სორუშუნ იოხტურ მანიმ
 ადიმა ნამა
 ფოშტდან აღდუხ იალგუზ
 გაზეთ

რომელ დღეს მოდის?
 შორს არის აქედამ ფოსტა?
 არა, შორს არ არის.
 წაიღე ეს წიგნი ფოსტაში.
 ფოსტა წასულა.
 ეხლა გვიანლაა.
 წავიდეთ ამ საათშივე ფოსტა-
 ში.
 ჰკითხვით, ხომ არ არის ჩემს
 სახელზე წიგნი?
 ფოსტიდამ მივიღე მხოლოდ
 გაზეთი.

§ 18.

წ ე რ ი ლ ი .

ვერნ ვარახ ფოშტ ქიალაში

გვიბოძე ლისტი ფოსტის ქა-
 ლალდი.

ნა ისტირსის იაზმალ

რა გინდათ დასწეროთ?

მან ისტირამ ნამა იაზმალ ყარ-
 დაშმა

მე მინდა წიგნი მივწერო ჩემ
 ძმას.

დენი ერნი სიზნ ყარდაშნ

მითხარით თქვენი ძმის ადრესი...

მან ისტირამ ონა იაზმალ ნამა

მე მინდა წიგნი მივწერო იმას...

მან ყურთარდემ მანმ ნამამ

მე მოვრჩი ჩემი წერილი.

სიზ ოტუშტრდს თარილი

დანიშნეთ რიცხვი.

მან ჰეჩ ბილმირამ ბუგუნ აი
 თარილი

მე არცკი ვიცი დღეს რომელი
 რიცხვია.

ბუგიუნ იგირმი ბეშდირ

დღეს ოცდა ხუთია.

ნეჯა სიზ იოლლარ სის ბუ
 ნამანი

როგორ გავზავნით თქვენ ამ
 წიგნსა?

მან იოლლარამ ფოშტინან

მე გავზავნი ფოსტით.

§ 19.

სწავლა-მოდერება.

სიზ ორგიანისის ჰანსი ბირ დილინა	თქვენ რომელ ენაზე სწავ- ლობთ?
ჰა, მან ორგიანირამ მუსულ- მანჯა დილი	მე ვსწავლობ თათრულ ენას.
გენა დანიშირის	და კიდევ ლაპარაკობთ?
ჰა, მან დანიშირამ	დიახ, მე ვლაპარაკობ კიდევ.
ჩობ ვახტდირ სიზ ორგიანი- რის	დიდი ხანია თქვენ სწავლობთ?
უჲ აიდრ ნაქი მან ორგიანი- რამ	სამი თვეა რაც მე ვსწავლობ.
მუსულმანჯა დილ ჩობ ჩათნ- დირ	თათრული ენა ძრიელ ძნელია.
ჰაშმისნ ბაშლამალ ჩათინდირ	პირველში ყველა ძნელია.

§ 20.

ნაწილები ადამიანის სხეულისა.

მანიმ აღმ აღრიერ	მე ხელი მტკივა.
ნადან აღრიერ	რისგნით გტკივა?
მან იანდრდმ აღმი	მე ხელი დავიწვი.
ნა ვარ სიზნ ანნიზდა	რა გაქვთ შუბლზე თქვენ?
მანმ ბარმალლარმ აგრიერ	მე თითები მტკივა.
ნა ვარ სიზნ ალიზდა	რა გაქვთ თქვენ ხელზე?
მან ჭიასტიმ მანმ ბარმალმ	მე გავიქერ ჩემი თითი.
ონინ აიალი ილიშტი	ამას ფეხი დაუსივდა.
მან აღლარმ დონდურდმ	მე გამიყინდა ხელი.
მანიმ ბაშიმ აღრიერ	მე თავი მტკივა.

ჰეივანლარნ ყანი ყრმზიდირ

ცხოველებს სისხლი წითელი
აქეთ.

დარმანი იჩირსიზ

მიგილიათ თქვენ წამალი?

იოხ, იჩამიშამ

არა, არ მიმილია.

ანამ მანიმ ნაჩახდრ

დღდა ჩემი ავათ არის.

მან ჩაგირდმ ჰაქიმი

მე მოვიწვიე ჰექიმი.

ჰაქიმ იაზდი დარმანი

ჰექიმმა დამიწერა წამალი.

სიზ ინდი დურდში

თქვენ მხოლოდ ახლა ადექით?

იოხ მან ჩოხტან დურმიშამ

არა, მე რახანია ამდგარვარ.

§ 21.

ყიდვა და გაყიდვა.

მან ბუგიუნ აღდმ თოუხი

მე დღეს ვიყიდე ქათამი.

ნეჩა სიზ ვერდიზ

რა მიეცით?

იჭი აბაზი

ორი აბაზი.

სათნ მანა სიზნ ინალი

მამყიდეთ მე თქვენი ძროხა...

იოხ, ბაშარმარამ

არა, არ შემიძლიან.

ო სახლირ ჰამმა მანმ ევლ იმი

ის აცხოვრებს ყველას ჩემ

კოლშვილს.

ბაჰა აღდის ბუ მალი

ძვირათ იყიდე ეს ვეჯი?

მანმ ყარდაშ ვერდი უჩ მანათ

ჩემმა ძმამ სამი მანეთი მისცა...

ბურდა ჩოხ ბაჰა სათილლარ

აქ ძრიელ ძვირათ ჰყიდიან.

§ 22.

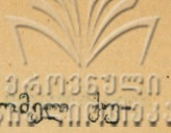
კითხვა და მიგება.

ნა იერა გედირსან

სად მიხვალ?

მან გედირამ ევა

მე მივალ სახლში.

ნა იერდა სიზ ოთურიისის
ვე ჰანქი ქუჩადა
მან ოთურიამ მიხაილოვსკი
ქუჩასნდა ივანოვენ ვეიდა
ნა იერდაიდნ სან დუნან
მანმ ყარდაშიმი იანნდა
ნა ერდან ვიალირსან
მან ვიალირამ ყარდაშიმნ იან-
ნან
სიზ ნავახტ გედარსის ქიანდა
მან კაბახჩი გედარამ შაჰარა
სორა ქიანდა
სიზნ ასლის ვე ადს ნადირ
მანიმ ასლიმ ვარნახოვ ვე
აღიმ აღექსანდრ
ჰარალიისიზ
მან ერივანლიამ
გედახ შაჰარა
იოხ ორდა ისტიდი
იაღში ბიზა ლაზმდრ გეთმალ
გედახ ბირ იერა
იეშიდირსის მანი
ჰა, ეშიტლიმ
დანშიშირსის სიზ მუსულმანჯა
იოხ, მან დანიშმირამ
ო ქიმდირ
ო მანიმ აშნამდირ
სად დგეხართ და რა
ჩაზე.
მე ვცხოვრობ მიხაილოვსკის
ქუჩაზე, ივანოვის სახლში.
გუშინ სად იყავი?
ჩემ ძმასთან.
საილამ მოდიხარ?
მე მოვდივარ ძმისაგან.
თქვენ როდის წახვალთ სო-
ფელში?
მე პირველად წავალ ქალაქში,
მერე სოფელში.
თქვენი სახელი და გვარი რა
არის?
ჩემი გვარი ვარნახოვია, მხო-
ლოდ სახელი აღექსანდრე-
სადაური ხართ თქვენ?
მე ერევნელი ვარ.
წავიდეთ ქალაქში.
არა, იქ ცხელა.
კარგი მაგრამ, ჩვენ უნდა წა-
ვიდეთ.
წავიდეთ სადმე.
გაიგეთ ჩემი ნათქვამი?
ღიახ, გავიგე.
თქვენ თათრულად ლაპარა-
კობთ?
არა, მე არ ვლაპარაკობ.
ვინ არის იგი?
იგი ჩემი მეგობარია.

დიანიშა ბილირამ სიზნან

შემიძლიან თქვენთან ვილაპარაკო?

დანიშა ჰარნა სიზა ლაზიმდრ

ილაპარაკეთ, რაც თქვენ გსურდეთ!

საათ ნეჩადრ

რომელი საათია?

თევ ოლარ ონ საათ

მალე იქნება ათი საათი.

საათ ნეჩადი სიზ ღურირსის

რომელ საათზე დგებით?

ნა სიზ ყაირირსიზ

რას აკეთებთ თქვენ?

მან გეინირამ

მე ვიცვამ ტანთ.

ნა ერდან სიზ გიათირსის სუ

რომელ მხრიდამ მოგაქვთ წყალი?

ბულატან (ბულახტან)

წყაროდამ.

უზახმიდირ ბულახ

შორს არის წყარო?

ბურდა იახნდრ

აქ ახლოს არის.

ნეჩა იაშნდასიზ

რამდენი წლისა ხართ?

მანმ იგირმი ალთი იაშიმდირ

მე ოცდა ექვსის წლისა ვარ.

ნეჩა იაშიდი სიზნ აშნაზ

რამდენი წლისაა თქვენი მეგობარი?

ნა იაშნდა ოლარ ბუ ღზ

რამდენი წლისა იქნება ეს ქალი?

ო იგირმიდან ართხ ოლურ

ის ოც წელზე მეტი იქნება.

§ 23.

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ლ ო ბ ი თ.

ვერნ ბირ სტაქან სუ

მომეცი ერთი სტაქანი წყალი.

ვერნ მანა ბოშკაბ

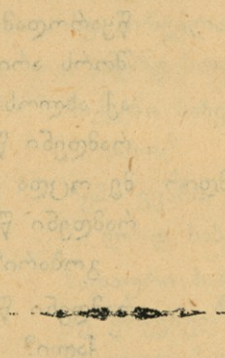
მომეცი მე თევში.

თოქინ ბირ სტაქან ჩაი

დამისხი ერთი სტაქანი ჩაი.

იჩნ სიზნ ჩაი	დალიეთ თქვენი
იენ ჩორაქ	კამეთ პური.
გეჩირდნ შამი	გააქრეთ სანთელი.
იანდრნ ლამპანი	აანთეთ ლამფა.
აჩნ სტაენანი	გააღეთ სტაენები.
ორთუნ ყაფნი	მიხურეთ კარი.
უშაღლიარ გიაღნ	ემაღწვიღებო, მოღით ითამა-
	შეთ.
ყაღმაყაღ ეღამუნ	ნუ ცეღქობთ, ნუ ყვირით.

85

